

Z obsahu:**Radost poutníků při
vstupu do chrámu**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
8. ledna 2003
- strana 2 -

**Obrácení Hermana
Cohena**

- strana 4 -

**Svatý František Saleský
o lidech tohoto světa**

- strana 6 -

**Martina a Marek
to nemají lehké**

- strana 7 -

Svět bez Boha?

Vittorio Messori
- strana 8 -

Učít obsahu a kráse víry

Christov Casetti
- strana 9 -

Arméni, oběť genocidy (2)

Volné pokračování
z č. 46/2002
- strana 10 -

**Důstojník, který se
přihlásil ke kříži**

Eduard Werner
- strana 12 -

**Ne smrti a egoismu,
ano životu a solidaritě**

Jan Pavel II.
k diplomatickému sboru
na počátku roku
- strana 13 -

**V nebezpečném pásmu
zabijení**

Reinhold Ortner
- strana 17 -

Sv. Don Bosco a jeho nástupce bl. Don Rua

EDITORIAL

Výjev povolání učedníků, který nám představuje třetí čtení této neděle, by nás měl upevnit v přesvědčení, že stát se Ježíšovým učedníkem není výsledkem našeho rozhodnutí. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem si vyvolil vás. Nejen Pánovo povolání, ale i náš souhlas a naše spolupráce s ním je v prvé řadě dílem jeho nezasloužené milosti. O tom se můžeme přesvědčit také na příkladu významných konvertitů, sv. Pavlem počínaje. To je základní povědomí, které je určující pro celý náš náboženský život a musí nás ustavičně provázet. Jako jsme si sami nevolili a nevybrali Ježíše, protože nám ze všech jiných nejlépe vyhovoval, nýbrž on si povolal nás, nemůžeme si ani vybírat z jeho slov a jeho učení to, co se nám hodí, nýbrž musíme je celé a bez diskriminace přijímat s pokornou otevřeností a vděčnou pozorností s vědomím, že sami nejsme ani schopni dobrat se jejich hloubky a plnosti.

Kdyby po všechny časy všechni křesťané šli důsledně a pokorně za Kristem a dávali se vést jen jeho Duchem, a nikoliv svými sklony, názory, zálibami a předsudky, nikdy by nemohlo dojít k velkým rozkolům a rozštěpení křesťanství. A naopak, kdyby si apoštolové hleděli nikoliv svého Mistra, ale svých nápadů, byla by už na samém počátku vznikla „pluralita církví“, které by se utopily ve vlastním štěpení.

Návrat k jednotě stojí před námi jako naléhavý úkol. Návrat k jednotě je návrat k původnímu autentickému Kristu. Být Kristův znamená opustit všechno a jít za ním, všechno, tedy i ono subjektivní, zkeslené, deformované, Kristu odcizené smýšlení.

Poslední ekumenický koncil měl být novým vykročením k jednotě. Hned na začátku toto vykročení však především na Západě narazilo na handicap v podobě nové sílící nejednoty uvnitř samotné římské církve. Žádoucí jednota padla za oběť dvojímu

Pokračování na str. 15

Radost poutníků při vstupu do chrámu

V atmosféře radosti ze svátků, která se prodlužuje do tohoto posledního vánočního týdne, chceme se znovu vrátit k naší meditaci o liturgii chval. Dnes se zastavíme u žalmu 99, který byl právě recitován a který představuje radostné pozvání ke chvále Pána, pastýře svého lidu.

Sedm imperativů zazní v celé kompozici a podněcuje věrné společenství, aby obřadně oslavovalo Boha lásky a smlouvy: plesejte, služte, předstupte, děkujte, vstupte do bran, chvalte ho, dobrořečte. Můžeme si představit liturgický průvod, který právě vstupuje do síonského chrámu, aby zde vykonal obřad ke cti Hospodina (srov. Ž 14; 23; 94).

Patříme Bohu, který je milosrdný a věrný

V žalmu se objevují některá charakteristická slova, která mají vyzvednout pouto smlouvy, která panuje mezi Bohem a Izraelem. Především se tu vynořuje plné potvrzení úplné příslušnosti k Bohu: *my mu náležíme, jsme jeho lid* (Ž 99,3), tvrzení, které je proniknuto hrdosť a současně pokorou, neboť Izrael se pokládá za *stádce jeho pastvy* (tam.). V jiných textech nacházíme obdobné vyjádření vztahu: *Hospodin je náš Bůh* (srov. Ž 94,7). Pak zde nacházíme výraz vztahu lásky, onoho *milosrdenství a věrnosti*, spojených s *dobrotou* (srov. Ž 99,5), které jsou v hebrejském originálu formulovány právě typickými termíny smlouvy, jež svazuje Izrael s jeho Bohem.

Trvalá Boží starostlivost

Jsou zde také uvedeny souřadnice prostoru a času. Na jedné straně se nám totiž představuje celá země, zaplněná svými obyvateli, kteří chválí Boha (srov. v. 2); a pak horizont, který se omezuje na posvátný prostor jeruzalémského chrámu s je-

ho nádvořímí a branami (srov. v. 4), kde se shromáždilo prosící společenství. Na druhé straně se uvádí čas s jeho třemi základními rozměry: minulost ve stvoření (*on nás učinil* v. 3), přítomnost ve smlouvě a v kultu (*jsme jeho lid a stádce jeho pastvy*, tam.) a konečně budoucnost, v které se milosrdná věrnost Hospodina rozšíří *na všechna pokolení* a potrvá *věčně* (v. 5).

Sedmero imperativů

Zastavme se nyní krátce u sedmi imperativů, které představují dlouhou výzvu k chvále Boha a zabírají takřka celý žalm (srov. v. 2-4), a to dříve než naleznou v posledním verši svou motivaci v oslavě Boha, u něhož kontemplují jeho hlubokou vnitřní identitu.

První výzva spočívá ve slavnostní aklamaci, která do chvály Stvořitele zahrnuje celou zemi. Když se modlíme, musíme se cítit v souzvuku se všemi prosícími, kteří v nejrůznějších jazycích oslavují jediného Pána. Neboť, jak říká Malachiáš, *od východu slunce až na západ je veliké moje jméno mezi pohany a na každém místě se obětuje a přináší mému jménu čistá oběť, vždyť veliké je moje jméno mezi pohany, praví Hospodin zástupů* (Mal 1,11).

Pak přichází několik výzev liturgického a rituálního rázu: „sloužit“, „předstoupit“, „vstoupit do bran“ chrámu. Jsou to slovesa, která připomínají audienci u krále a popisují různá gesta, která věřící vykonávají, když vstoupí do síonské svatyně, aby se účastnili společné modlitby. Po kosmickém zpěvu slaví liturgii Boží lid, *stádce jeho pastvy, jeho vlastnictví mezi všemi národy* (Ez 19,5).

Dobry Pastýř

Výzva *vstoupit do jeho bran s díkem*, a to *s chvalozpěvem* nám připomíná jeden úryvek z Tajemství svatého Ambrože,

kde se popisují pokřtění, kteří se blíží k oltáři: „Očištěný lid se přibližuje ke Kristovým oltářům se slovy: *Přistoupím k oltáři Božimu, k Bohu, který mě obveseluje od mé mladosti* (Ž 42,4). Když totiž lid odložil kůži starého bludu, obnovený ve své mladosti jako orel spěchá, aby měl účast na této nebeské hostině. Proto přichází, a když vidí posvátný oltář vhodně připravený, zvolá: *Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, dává mi prodlévat na svěžích pastvinách, vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout* (Ž 22,1-2)“ (Opere dogmatiche III, SAEMO 17, s. 158-159).

Spásná Boží přítomnost

Ostatní imperativy, které tvoří žalm, navozují základní nábožné chování prosebníka: děkovat, chválit, dobrořečit. Slovo uznat vyjadřuje obsah vyznání víry v jednoho Boha. Máme totiž hlásat, že *Hospodin je Bůh* (Ž 99,3), a potírat všechnu modloslužbu a každou lidskou pýchu a moc, která se staví proti němu.

Předmětem ostatních sloves, tj. chválit a dobrořečit, je stejně tak *jméno* Hospodina (srov. v. 4), totiž jeho osoba, jako jeho účinná a spásná přítomnost.

V tomto světle ústí žalm v závěru do slavnostního chvalozpěvu Bohu, který je svého druhu vyznáním víry: *Hospodin je dobrý a jeho věrnost nás nikdy neopouští, protože On je vždy připraven podpořit nás svou milosrdnou láskou. V této důvěře se prosebník odevzdává do objetí svého Boha: Okuste a vizte, jak dobrý je Hospodin, říká Žalmista na jiném místě, blahoslavený člověk, který se k němu utíká* (Ž 33,9; srov. 1 Petr 2,3).

Bolletino Vaticano
8. 1. 2003
Mezititulky redakce
Světla

Naléhavý úkol

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Čiňte pokání a věřte evangeliu.

Říkám vám, bratři, toto: Nemáme mnoho času. Slova o nedostatku času, která tak často slyšíš od svých současníků, mají u apoštola zcela jiný význam. Většinu toho, co dnešní lidé s takových chvatem dělají, by Pavel pokládal za zbytečnou ztrátu času. Oni se totiž pachtí za tím, co je odsouzeno k zániku. Je třeba obrátit pozornost zcela jiným směrem. Dokonce i k těm časným záležitostem, které jsou nezbytnou součástí života, je třeba přistupovat tak, abychom ani v nejmenším neztráceli ze zřetele to, co je věčné, a tedy podstatné. Pán nám zjevuje důležitou pravdu: *Naplnil se čas*. Pros ho vroucně o dar jeho milosti, abys opravdu *uvěřil jeho radostnému poselství* a také pochopil jeho skutečnou podstatu.

Jeho předchůdce, který mu *rovnal cestu* a upozornil své vlastní učedníky na jeho osobu, nastoupil svou novou cestu, aby mu *udělal místo*.⁽¹⁾ Svým nesmlouvavým: *Není dovoleno!*⁽²⁾ se stal nepohodlným pro mocné tohoto světa. I tato jeho cesta k nadcházející mučednické smrti je součástí jeho kázání. Dal Bohu zcela k dispozici nejen svůj hlas a všechn svůj čas, ale i celý svůj život. Je i svým osudem předchůdcem a předznamenáním osudu svého Pána a těch, kteří se zcela zasvětili hlásání Božího království: *Na světě budete mít soužení, ale buďte dobré mysli*.⁽³⁾ Právě utrpení Ježíšových svědků je nejvýmluvnějším a nejpádnějším důkazem platnosti a skutečné hodnoty jejich svědectví o zjevené Boží pravdě. I ono je součástí radostné zvěsti o Božím království.

Ještě dokud byl Jan na svobodě, setkal se Ježíš se svými prvními budoucími učedníky. Jeho zjev i jeho slova klíčí nyní v jejich srdcích a připravují tak půdu pro zásadní a dalekosáhlé rozhodnutí. Zatím však následovali Pána jen do místa jeho dočasného pobytu a pak se opět vrátili ke svému řemeslu. Tehdy ještě nenastal čas, aby je zcela povolal do své družiny. Po Janově uvěznění jako by Ježíš převzal jeho štafetu a neúnavně hlásá svou radostnou zvěst: *Čiňte pokání. Přiblížilo se Boží království*.

Na to, co znamená činit pokání, obrací svou pozornost dnešní první čtení.

Radostná zvěst o příchodu Božího království nespočívá v tom, že je konec všemu, co je obtížné a nepřijemné, že se máš zajímat jen o to, co těší a oblažuje. Radostné je v Ježíšově zvěsti to, že konečná a definitivní blaženost jako věčný a nezvratný stav je přístupná i těm, kterým pro jejich způsob života a příklon k modlám těla, světa a ďábla zatím povážlivě hrozí, že jejich

město bude vyvráceno. I radostná zvěst může nejdříve *hrozit*, aby tak nekompromisně otevřela oči zaslepeným a ukázala jim, že se nacházejí na samém pokraji propasti, aby se vzpamatovali a hledali cestu k záchraně. Díky hrozbě, kterou slyšeli z úst proroka, dostává se jim milosti, že *uvěřili v Boha a vyhlásili půst pokání velcí i malí*. Hospodin jim postavil před oči obraz zkázy, od které je chtěl uchránit, a skutečně dosáhl svého, protože *změnili své chování a On na ně nepřivedl zkázu, kterou sliboval*.

Bůh, který hrozí, činí tak ve skutečnosti právě proto, že je *dobrý a dokonalý*, protože *ukazuje hříšníkům cestu*.⁽⁴⁾ Zkáza sama není Boží dílo, nýbrž dílo jeho Nepřítele, kterému se hříšní vyžívají tím, že odmítají svého Boha a Zachránce. Nezastávají proto ani dnešním prorokům, když upozorňují na blížící se neštěstí. Oni jen pokračují v tom, co začal sám Pán, když hlásal, že se *naplnil čas*: *Čiňte pokání!*

Být hlasatelem pokání však není nic populárního. Lidé to neslyší rádi. Jestliže si netroufají tvrdit, že pokání nepotřebují, obrátí se proti osobě Božího posla. I na samotného Pána se pro toto slovo oboří jeho rodáci a vyženou ho z města: *Není to syn Josefův?*⁽⁵⁾ Ty však přízně Bohu právo, aby si za svého posla zvolil toho, koho sám chce. Jeho soudy jsou často na hony vzdáleny našim i velice samozřejmým názorům.

Vidíš to na Ježíšově jednání. Chce si vybrat své pomocníky a nástupce mezi těmi nejprostšími. Jde k obyčejným rybářům. Jakou k tomu mohou mít kvalifikace? Podle něho mají právě tu nejpotřebnější: na jeho jedinou výzvu *ihned opustili síť a šli za ním*. Nabízí jim, že z nich učiní *rybáře lidí*. Mají vůbec tušení, co to znamená? Kolik to důvěry a připravenosti je obsaženo v jejich bezpodmínečné ochotě následovat Pána! Na nic se neptají a *jdou*. Jen si uvědom, kolik otázek by se ti vyrojilo v hlavě, kdyby se ti dostalo uprostřed tvé práce pozvání. Nechej všechno a *pojď za mnou*? Za tři roky tito obyčejní rybáři vystoupí před celým národem a začnou lovit lidi: *Obratě se!* A výsledek? *Ten den se k nim přidá tři tisíce lidí*.⁽⁶⁾

Uslyšíš-li slovo proroka, nedívej se na jeho osobu, ale na milost, kterou v něm působí ten, který si ho povolal. Aby tě jejich slovo přivedlo k správnému jednání, uvědom si, že k němu vede jen *pokorné*. Pokora je první a nezbytný krok každého pokání. *Nemáme mnoho času!* Pros proto s pravou zkroušeností svého Pána: *Veď mě ve své pravdě a uč mě, neboť Ty jsi můj Bůh a Spasitel*.⁽⁷⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Jan 3,30; ⁽²⁾ Mt 14,4; ⁽³⁾ Jan 16,33;

⁽⁴⁾ resp. žalm 25; ⁽⁵⁾ (Lk 4,22); ⁽⁶⁾ Sk 2,38.41;

⁽⁷⁾ resp. žalm 25

Liturgická čtení

1. čtení – Jon 3,1–5.10

Hospodin oslovil Jonáše: „Vstaň, jdi do velkého města Ninive a volej tam, co ti ukládám.“ Jonáš tedy vstal a šel do Ninive podle Hospodinova rozkazu.

Ninive bylo velké město před Bohem, tři dny se jim muselo procházet. Jonáš začal procházet městem první den a volal: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno!“ Ninivští obyvatelé však uvěřili Bohu, vyhlásili půst, oblékli se v žínice, velcí i malí.

Když Bůh viděl, co učinili, že změnili své hříšné chování, smiloval se a nepřivedl na ně zkázu, kterou jim hrozil.

2. čtení – 1 Kor 7,29–31

Říkám, bratři, toto: Čas je krátký. Proto ti, kdo mají manželku, ať žijí, jako by ji neměli, a ti, kdo pláčou, jako by neplakali, a ti, kdo se radují, jako by se neradovali, a ti, kdo kupují, jako by jim nemělo zůstat nic, a ti, kdo užívají tohoto světa, jako by ho neužívali, neboť tento viditelný svět pomíjí.

Evangelium – Mk 1,14–20

Když byl Jan (Křtítel) uvězněn, přišel Ježíš do Galileje a hlásal tam Boží evangelium: „Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království. Obratě se a věřte evangeliu.“

Když šel podél Galilejského moře, uviděl Šimona a jeho bratra Ondřeje, jak loví v moři; byli totiž rybáři. Ježíš jim řekl: „Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.“ Ihned nechali síť a následovali ho.

Když popošel o něco dále, uviděl Zebedeova syna Jakuba a jeho bratra Jana, jak na lodi spravují síť; a hned je povolal. Zanechali svého otce Zebedea s pomocníky na lodi a odešli za ním.

Obrácení Hermana Cohena

Herman Cohen byl vynikající pianista židovského původu, který žil v letech 1820–1871. Patřil mezi pařížskou smetánku z období romantismu jako přímo zázračný virtuoz, který využíval svého postavení k rozmařilému životu a byl ochotný ke kdekakému vrtochu. Stýkal se s George Sandovou, přátelil se s Ferencem Lisztem. Dne 28. srpna 1848 přijal křest a s ním jméno Maria Augustin Jindřich. Od toho dne začal zcela nový život.

Boží dotek

Bylo to v máji 1847. Paříž působila stále dojmem magického města, pro některé lidi byl již jeho název příslibem štěstí. Tisíce lidí očekávaly, že zde najdou bohatství, rozkoše, bezstarostné chvíle a možná i úspěch. V salonech se shromažďovali politikové a umělci, aristokrati, volnomyšlenkáři a hledači štěstí. Jednoho pátečního večera kníže Moskova hledal dirigenta, který by vedl pěvecký sbor v kostele sv. Valérie. Nabídku přijal vynikající pianista, syn bankéře, původem z Německa – Herman Cohen.

Ačkoliv pocházel ze zámožné židovské rodiny, nijak dlouho nerozvažoval nad možností působit koncertně v katolickém chrámě. Zajímala ho hudba, dobře připravený sbor a také přátelský postoj kněze. Sbor měl přispět k oslavě Matky Boží při páteční pobožnosti. Herman spokojeně pozoroval shromážděné věřící. Zaujala ho jejich usebranost. Když už se zdálo, že obřady jsou u konce, umělec postřehl něco nepochopitelného. Na oltáři, ozdobeném květy a hořícími svíčkami, postavil kněz pozlacený předmět a pak před ním poklekl se zřejmou hlubokou úctou. Později povstal a onou drahou věcí udělal nad hlavami skloněných věřících znamení kříže...

Cohen tehdy ještě nerozuměl požehnání Nejsvětější Svátosti. Zažil však vnitřní vzrušení, které se podobalo něžnému přinucení. Ten pocit trval několik dní. Příští pátek vstoupil do téhož chrámu. Scéna požehnání se opakovala. Hluboce vzrušený Herman se dal do pláče. Při po-

hledu na Hostii pocítil přítomnost milujícího Boha. Kdo byl Herman Cohen?

Zázračné dítě

Herman Cohen se narodil v Hamburku 10. listopadu 1820 a byl vychováván z počátku v tradičním židovském náboženství. Jako chlapec pocítoval sklon k tajemství a rád se modlil v synagoze. Otec ho pak poslal do protestantské koleje, kde si u kolegů získal velkou oblibu svým milým chováním a bezkonfliktností. Byl výborným žákem, který si byl vědom svých schopností.

Již ve věku čtyř a půl roku si vyžádal od rodičů souhlas, že bude brát lekce hry na piano, a záhy s velkým sebeuspokojením předstihl svého staršího bratra. Pak se kvůli nemoci nějakou dobu vzdělával doma. Hudbě ho vyučoval profesor, který byl také milovníkem lovu, koní a hazardu, zkrátka miloval světský život a tím začal imponovat i Hermanovi. Veškerá náboženská formace šla stranou.

Hermanovo okolí byla nadšeno jeho muzikálností a považovalo ho za malého génia. Byl zahrnován chválou a již jako desetiletý nesnášel odpor. Dokázal si na rodičích vynutit splnění každého vrtochu. V přesvědčení o vlastní nadprůměrnosti ho utvrdila cesta do Frankfurtu, kde byl nadšeně přijímán na knížecích dvorech. Ale on snil o Paříži. Když získal potřebnou podporu, odejel do Francie. Byl mu 12 let.

Pod dohledem mistra

Na počátku 30. let XIX. století působili v Paříži vynikající umělci. Jedním z nich byl 22letý Ferenc Liszt, který se těšil po-

věsti dobrého a ctnostného člověka. Nejdříve se zdráhal přijmout nového žáka, ale když si ho poslechl, změnil svůj názor. Herman se stal jeho miláčkem, přitahoval svým talentem i svou krásou, dělal Lisztovi společníka v salonech a doprovázel ho. Záhy si získal slávu – jeho jméno se objevovalo v novinách. Zaštiťoval se známostí s George Sandovou, která se o něm zmiňuje ve svých publikacích. Paříž prožívala novou senzaci a kochala se Cohenovou virtuozitou. Tyto úspěchy ovlivnily jeho povahu. Tyranizoval matku i bratra, oddával se všem příjmemostem, byl hrdý, přímo pyšný a mnoho času trávil ve špatné společnosti. Ale jeho vnitřní duchovní spoušť prozrazovala zjevná melancholie. Ta se ještě více prohloubila po odjezdu Liszta. Cohen přesídlil do Ženevy, kde podlehl hráčské vášni. Následující léta vedl nepokojný život a cestoval po Evropě. Byl v Anglii a Itálii, nakonec se vrátil do Francie.

Čas proměny

Návrh, aby se ujal pařížského chrámového sboru, se ukázal jako zlom v jeho životě. O osudu hudebníka rozhodlo setkání s Kristem přítomným v Nejsvětější Svátosti. Pianista se znovu a znovu vracel do kostela v ulici Bourgogne. Jednoho večera poklekl, aniž ještě věděl, před kým. Účastnil se mše svaté jako ničím nezaujatý pozorovatel.

Po určitém čase požádal jednu kněžnu o pomoc, chtěl se setkat s knězem a porozumět tajemství. Kněz se ukázal jako moudrý a zkušený člověk, který měl daleko do postav duchovních popisovaných v tehdejších paskvilech. Krátce nato odejel Herman do Německa a tam

se opět mohl stýkat s doporučeným knězem. Pod vlivem těchto rozhovorů se rozhodl uspořádat svůj život. Vzpomíná přítom na lítost, která ho zaplavila jednoho dne během mše svaté: „*Když jsem opouštěl kostel v Ems, byl jsem již křesťanem, je-li tak možno nazvat osobu, která ještě nepřijala křest.*“ Svou zkušenost přirovnával ke generální zpovědi, kterou vykonal před samotným Bohem. Stále více toužil po setkání s Ježíšem ve svatém přijímání. Dalším silným zážitkem byla jeho účast na obřadu křtu několika žen, které dosud vyznávaly judaismus. Herman přečetl velmi procítěně slova jedné písně z té doby: *Ježíši z Nazareta, židovský Králi, smiluj se nad dětmi Izraele! Ježíši, božský Mesiáši, kterého Židé očekávali, smiluj se nad dětmi Izraele! Ježíši, po kterém toužily národy, který jsi léčil hluché, slepé i němé, měj slitování s dětmi Izraele!*

Nový život

Nadešel vytoužený okamžik. Po devítidenních duchovních cvičeních, strávených v mlčení, „s třesením, ale přece rozhodně“ přijal 28. srpna 1847 křest a spolu s ním jméno Maria Augustin Jindřich. Když si vybíral své patrony, chtěl uctít Matku Boží, to přece její světlo vyžadovalo, aby se obrátil, kvůli ní poprvé zašel do katolického chrámu. Rovněž pečlivě vybral datum křtu – svátek sv. Augustina, velkého konvertity.

Okolí ihned postřehlo výraznou proměnu v dosavadním životě lehkomyšlného dobrodruha. Už to nebyl rozmaři-

lec, který rozhazoval v podivně společnosti, obdivovaný umělec, který si mohl dovolit každý rozmar. Herman by nejrady utekl ze světa a uchýlil se do kláštera. Ale nebylo to možné vzhledem k obrovským dluhům. Dva roky koncertoval, aby je splatil. Přitom prohluboval svou úctu k Panně Marii a začal chápat potřebu apoštolské práce. Stále více mu vytýkali, že příliš mluví o náboženských věcech. „*Dámy si stěžovaly, že kvůli své zbožnosti jsem ztracený pro svět. Utahovaly si z mé „svatosti“.*“ Jeho rodinu, která do záležitosti nebyla zasvěcena, lekaly anonymní dopisy. Kdosi vyslovil názor, že Herman se stal katolíkem jen proto, aby získal výnosné místo učitele hudby v katolické škole. Pomalu se připravoval na další velká setkání s Bohem: přijal svatě přijímání, pak biřmování. Často se modlil před Nejsvětější Svátostí. S tím se pojí jedna epizoda. Jednou ho požádali, aby jako muž odešel z kaple, kde budou mít noční adoraci jen ženy. Zanedlouho založil kruh mužů, kteří touží bdít před eucharistickým Bohem, a vyžádal si potřebné církevní schválení. Šel ještě dále. Před oltářem Matky Boží složil slib, že se stane karmelitou. Toužil zasvětit se kněžské službě.

Brány Karmelu

„*Svatá Terezie bude mojí matkou, škapulíř mým šatem, mým světem bude cela široká osm stop.*“ napsal Herman. Uskutečnit toto povolání nebylo lehké. Nedávno obrácený hudebník si musel vyžádat zvláštní povolení. V roce 1848 však již mohl napsat své matce a příbuzným: „*Jsem v noviciátu řádu Matky Boží z hory Karmel, který je znám svou přísností, kajícností, ale i Boží milostí.*“ Dne 6. listopadu 1849 při obláčce přijal jméno Augustin Maria od Nejsvětější Svátosti. 19. dubna 1851 přijal kněžské svěcení. Zahájil velmi aktivní apoštolskou činnost. Staral se o obrácení svých blízkých. Po

několika letech se mohl radovat z křtu své vlastní sestry. Brzy nato přijal křest také jeho jedenáctiletý synovec i přes velký odpor svého otce. I jeho přitahoval svátostný Ježíš a později se malému Jiřímu podařilo dosáhnout obrácení další osoby.

Tato zásadní změna Hermana, nyní již řeholníka, měla v Paříži velký ohlas. Příklad obráceného virtuóza pomohl váhajícím, ale bývalá sláva se mu stala přítěží. Proto rád přijal úkol, který byl spojen s cestováním. Putoval po Francii jako kazatel, zakládal kláštery a pečoval o Společnost Nejsvětější Svátosti, kterou předtím založil. Mnoho pozornosti věnoval poslání laiků: *V našem století mají laici na lidská srdce větší vliv než kněží. Znáám mnoho příkladů obrácení, kterých dosáhli laici.* Někteří dávní přátelé, mezi nimi i Liszt, rádi naslouchali jeho hlásání Božího slova, jiní ho dále hanbili.

Brzy s požehnáním blahosloveného Pia IX. odjel jako misionář do Anglie.

Zázrak v Lurdech, zázrak odpuštění

Mnoholetá intenzivní práce mu neumožňovala splnění vroucího přání – žít v poustevně. Dalším problémem se stala prohlubující choroba zraku. Otce Augustina postihl zelený zákal a znemožnil mu nejen čtení. Ve svátek archanděla Rafaela, který dovedl k uzdravení

slepého Tobiáše, začal nověnu k Panně Marii Lurdské, kterou zakončil poutí k zázračnému pramenu. Pozvolná náprava skončila náhlým uzdravením neduhu. Uzdravený karmelita se mohl setkat s Bernadettou. Měl později radost z toho, že vstoupila do kláštera, a domníval se, že toto rozhodnutí ji uchrání od zlych následků slávy.

Velkou milostí bylo pro něho setkání s umírajícím otcem, kterého Cohen neviděl od doby, kdy přijal křest. Otec, který ho předtím proklel a vydědil, toužil ho nyní spatřit. Na smrtelné posteli řekl synovi: „*Odpouštím ti tři velké omyly tvého života: že ses stal katolíkem, že ses obrátil svou sestru a pokřtíl svého synovce.*“

Eucharistie je štěstím

Otec Augustin vykonával funkci novicmistra, zastupoval také provinciála. Nakrátko odešel do poustevny. Počátek sedmdesátých let XIX. století přinesl politický zmatek. Tváří v tvář francouzsko-pruské válce se ocitl v nepříjemné situaci: jako Žida německého původu ho Francouzi neviděli rádi. Rozhodl se odjet od Švýcarska. V Ženevě se ujal pastorače uprchlíků.

V polovině roku 1870 byl pozván k biskupovi. Ukázalo se, že v Prusku je mnoho francouzských zajatců, a vláda nedovolila, aby za nimi přijeli francouzští kněží. Byla tu však možnost, že toto povolení obdrží

rodilý Němec. Cohen úkol přijal. Když 24. listopadu 1870 odjížděl, prohlásil: „*Německo bude mým hrobem.*“

Práce polního kaplana v berlínském Spandau zahrnovala péči o duchovní i hmotné potřeby několika tisíc zajatců. Byla krutá zima, bylo třeba se postarat o prostředky k životu, ve studených prostorách lazaretu zpovídal celé dlouhé hodiny. Obětavý karmelita nedbal na své zdraví. Vědom si těžké nemoci, řekl: „*At se děje vůle Boží. Jestli se uzdravím, uvidím mnoho smutných událostí. Ale rád bych ještě pracoval na záchraně duší.*“

Odešel k Pánu v pátek 20. ledna 1871. V listech, které zanechal, nacházíme nádherný úryvek, který hovoří o jeho hledání štěstí:

„*Prošel jsem svět, spatřil jsem svět, viděl jsem svět! A naučil jsem se ve světě jen jednomu: v něm není možné najít štěstí.*“

Štěstí! Abych je našel, prošel jsem města a království... Hledal jsem v bohatství, ve hře, v nápadech romantické literatury, v životních příhodách, v uspokojování nadměrných ambicí. Hledal jsem štěstí ve slávě umělce, ve společnosti známých lidí, ve všech rozkoších smyslů i ducha. Nakonec jsem je hledal ve věrnosti přátel – můj Bože, kde všude jsem je hledal! (...) Poslyšte, já jsem je našel! Mám je. Moje srdce přetéká radostí. V čem spočívá štěstí? Jen sám Bůh může utišit stesk lidského srdce. Maria mi svěřila tajemství Eucharistie. Poznal jsem: Eucharistie je životem a štěstím!

Nemám již žádnou jinou matku, jen Matku krásného milování, Matku Eucharistie. Ona mi darovala Eucharistii, ona mi ukradla srdce.

Víte, proč jsem se stal mnichem? Abych vracel poznanou lásku!“

Na základě knihy „*Künster und Karmelit*“ Marie B. a Spiritu Sancto zpracovala Maria Czarnecka Z Mijucie się 5/2002 přeložil -lš-

MYŠLENKY SV. JANA BOSKA

Jestliže se zapomíná na to, co je věčné, všechno ostatní je vedlejší.

Dábel se bojí veselých lidí.

Pečujte zvláště o nemocné, děti, staré a chudé, získáte si tak Boží požehnání a přízeň lidí.

Láska nám umožňuje snášet únavu, nudu, nevděčnosti, nedostatky, přehlížení.

Pamatuj, že máš anděla, který je tvůj průvodce, druh a přítel.

Dobrotu si váží i zvrácení lidé, kteří ji nepraktikují.

Vy nejste kazatelé, ale máte k dispozici účinný způsob, jak kázat: dobrý příklad.

Láska všechno snáší, proto ten, kdo nesnáší nedostatky druhých, nemá pravou lásku.

Na to, abychom konali dobro, postačí trochu odvahy.

Cesta kříže je cesta, která vede k Bohu.

Jestliže peníze dělají mnoho, modlitba dělá mnohem více.

Mysli na to, můj synu, že Bůh tě křtem učinil svým dítětem, zamíloval si tě a miluje tě jako něžný otec.

Neboj se, Bůh ti dá všechno.

Všichni mladí mají své těžké dny, i vy jste je měli. Běda nám, jestliže se nevydasujeme jim pomáhat, aby jimi prošli rychle a bez škody.

Krásné řeči bez příkladu jsou k ničemu.

Čerpej odvahu z víry a ze svého přesvědčení. Ti špatní se musí bát dobrých, nikoliv dobří špatných.

Svatý František Saleský o lidech tohoto světa

Jakmile děti tohoto světa upozorují, že chceš opravdu vést zbožný život, vrhnou na tebe tisíce šípů pohrdání a pomluv. Ti zlomyslnější budou o změně tvého chování šířit pomluvy jako o pokrytectví, jako o zbožnosti na odiv. Budou o tobě říkat, že svět se k tobě obrátil zády a ty ve své opuštěnosti ses utekla k Bohu. Tvoji přátelé přijdou a budou ti nabízet, jak říkají, velmi rozumné protinávryhy. Budou ti namlouvat, že se staneš ještě zádumčivější, že ztratíš ve světě svou reputaci a staneš se nesnesitelným člověkem a předčasně zestárneš; utrpí tím i tvé domácí povinnosti. „Ve“ světě prý je třeba žít „se“ světem, a člověk se může stát blaženým i bez nějakých zázračných věcí.

Milá Filotheo. To všechno je bláznivý a nudný žvást! Těmto lidem vůbec nejde o tvoje zdraví a o pozemský pokrok. *Kdybyste byli ze světa, říká Spasitel, svět by vás miloval jako své vlastní; ale protože nejste ze světa, svět vás nenávidí.* Někdy můžeme vidět, jak pánové a dámy stráví spolu celou noc nebo dokonce několik nocí a hrají šachy nebo karty. A je vůbec nějaké zaměstnání, které by bylo únavnější a namáhavější než toto? O tom neztratí děti tohoto světa ani slovo a přátelé se o to nestarají. Ale když člověk hodinu rozjímá nebo vstane o něco dříve než obvykle, aby se připravil na svaté přijímání, všichni chtějí utíkat za lékařem, aby nás uzdravil od trudnomyslnosti a žloutenky.

Člověk může protančit tři nebo více nocí a vůbec si na to nestěžuje. Ale když někdo o Vánocích probdí jednu noc, musí prý z toho další den dostat kašel a žaludeční bolesti. Kdo by tedy neviděl, jak nespravedlivým soudcem je svět! Ke svým dětem

je mírný a ohleduplný, ale k Božím dětem je přísný a tvrdý.

Nikoliv! Nemůžeme být se světem zadobře, aniž bychom se vrhali do záhuby. Jemu vyhovět je nemožné; on je zcela naplněn duchem rozporů. *Jan přišel, nejedl a nepil, a oni řekli, že má dábla. Syn člověka přišel, jedl a pil, a řekli, že je žrout a pijan vína.* Tak je to, Filotheo. Když

si zahráváme se zalíbením světa, když si ochotně se světem hráme, smějeme se a tančíme, je z toho svět pohoršený; když to neděláme, jsme v jeho očích pokrytci nebo škarohlídi. Když se strojíme, připisuje se nám nějaký zlý úmysl; když se oblékáme jednoduše a prostě, jsme zpátečníci. Naše veselost je pro něho nezřízenost a naše umrtvování zádumčivost. Protože se vždy na nás dívá nevráživým pohledem, nemůžeme mu nikdy být po chuti. Zvětšuje naše nedokonalosti a prohlašuje je za hříchy; malé přestupky označuje za zločiny a chyby ze slabosti jako hříchy ze zlé vůle. Zatímco láska podle slov sv. Pavla o nikom nesmýšlí špatně, smýšlí o nás jedině zle, a když nás nemůže z ničeho obvinít, obviňuje naše úmysly. Ať

už ovce mají rohy nebo ne, ať jsou bílé nebo černé, vlk je roztrhá, jen co se k nim dostane.

Ať děláme, co chceme, svět bude vždy našim nepřítelem. Když jsme dlouho ve zpovědnici, ptá se, co tam máme tolik co vykládat; když jsme tam jen krátce, museli jsme něco zamlčet. Číhá na nás na každém kroku. Když nám ve vzrušení vyklouzne nějaké slovo, prohlásí nás za nesnesitelné. Naše starosti o dočasný příjem označuje za chamtivost a naši skromnost za slabost. Hněv lidí tohoto světa označuje za znamení spravedlivé nevole, jejich lakotu za šetrnost, jejich nevázanost za dovednost. Vždy tomu bylo tak, že pavouci kazili práci včel.

Filotheo, nechejme zaslepený svět světem. Jako noční sova ať si křičí, jak chce, aby znepokojil ptáky světla! Zůstaňme pevní ve svém přesvědčení a nemějme svá rozhodnutí. Naše vytrvalost záhy dokáže, zda jsme se obětivali Pánu vážně, s opravdovým srdcem a zbožným životem. Komety svítí stejně jako pevné hvězdy; ale brzy zmizí, zatímco hvězdy zůstávají bez proměny. Tak mají pokrytci a pravá ctnost jen zdánlivou vnější podobnost; ale brzy se začnou odlišovat a rozlišovat: pokrytci nemá vytrvalost, zmizí jako stoupající dým; pravá ctnost zůstává vždy pevná a trvalá.

Ostatně není to právě malá výhoda, když musíme kvůli ctnosti snášet potupu a pomluvy, protože ctnost se tím jen upevňuje a my tím snáze ujdeme nebezpečí ješitnosti a pýchy. Pro svět jsme ukřižováni, ale stejně má být svět ukřižován pro nás! Když nás pokládá za blázný, my ho pokládejme za slabomyslného.

Podle knihy sv. Františka Filothea, čtvrtá kniha, 1. kapitola

Martina a Marek to nemají lehké

Martině je 39 a Markovi 42. Jsou manželé a mají tři děti ve věku 4 – 12 let. Snaží se vychovávat své děti „katolicky“. Modlí se s nimi doma, vodí je s sebou na nedělní bohoslužby, sledují církevní rok, v květnu navštěvují mariánská poutní místa, snaží se dětem vštěpovat úctu a lásku k Bohu i k lidem a prožívat radost z Boha a z víry. Nic víc a nic méně.

Ale tak zcela jednoduché to není. „Ne, to nejde,“ řekla jí vedoucí »katolické mateřské školy« minulý týden s velkou rozhodností. Její tón byl rozhodný a málem výhrůžný. Martina jako matka čtyřleté Moniky se jí totiž docela tiše zeptala, jestli se v katolické školce ráno koná nějaká malá ranní modlitba. „Přece víte, že zde máme také děti z nevěřících rodin. K tomu je přece nemůžeme nutit, to by byla nesnášenlivost.“ Zaskočená Martina nejdříve mlčela a pak odvětila: „Ale já přece nemluví o ranní pobožnosti nebo každodenním růženci. Krátká modlitba a nic víc. Právě to bude znamením tolerance, když se dětem vysvětlí, že křesťanské děti se nyní krátce pomod-

lí a nekřesťanské děti ne. Ostatně je to přece katolická mateřská školka. Když my jsme tak tolerantní, že přijímáme i nevěřící děti, pak by i oni mohli být natolik...“ „Měla byste si znovu promyslet své pojetí o toleranci, právě dnes!“ vpadla jí do řeči vedoucí. Od toho dne jí odpovídala na pozdrav citelně chladněji než dosud.

Katolické prostředí

Markovi a Martině nedělá starosti jen tzv. »sekularizované« a »novopohanské« prostředí. Problémy se projevují i v katolickém prostředí, ve kterém se děti pohybují. Je to i katolické gymnázium. Jejich dceru Andělu tam učí: Ježíš Kristus byl šileně dobrý člověk, ale vůbec ne Boží Syn. A s jeho zmrtvýchvstáním to taky nebylo tak. Kromě toho nedělal žádné zázraky. To byly jen obrazy. Řekl to pan Krammer a on to přece musí vědět.

Na doporučení faráře se Martina zúčastnila přípravy na první svatě přijímání dětí. Již na prvním přípravném setkání se dočkala překvapení. Na programu byla řeč o pečení a vaření, o ná-

vštěvě mešity a synagogy, o ručních pracích na téma »jak Ježíška poznat v lese«. Všechno jistě zajímavé aktivity, které prozrazují velkou angažovanost katechetického personálu a které jistě mají své místo. Ale když při třetím setkání poznamenala, že by se děti měly naučit také některé modlitby, vyznání víry a základy dětského katechismu, zavládlo trapné mlčení. Nakonec prohlásila farní referentka: „Paní Martino, je důležité pro nás jako skupinu, aby děti našly hravý přístup k Ježíši bez nátlaku a bez autority. A jak si vůbec představujete tuto přípravu? Že by se snad děti měly učit něčemu zpaměti?“ „A proč ne?“ odpověděla Martina. „Ale Martino, tady nejsme ve škole koránu!“ odpověděla jedna zkušená katechetka.

Reakcionářské a zastaralé

Ne, tito mladí rodiče to nemají jednoduché. Mnoho z toho, co se dřív učili a co praktikovali, platí najednou za překonané a antikvární. Již samo pokleknutí před Nejsvětější Svátostí při vstupu do kostela se některým jeví jako »předkoncilní duch«. A když přijde řeč při společném rozhovoru na církev a víru, zastávají často »ti v církvi nejangažovanější křesťané« kritické pozice.

„Přichází doba, že církev bude určovat »základna« a ne autoritativní římský klub.“ Těmito slovy zakončila na jednom sobotním setkání věřících ve farním sále svůj obvyklý bojovný monolog o církvi a »římském strukturalismu« pastorační vedoucí. Většina přítomných, kteří nikdy nečetli ani řádek některé encykliky, s úsměvem přikyvovali a pochvalovali si to, co vyslechli. Iris přece ví, o čem mluví. Je to profesionál...

Martina a Marek to opravdu nemají lehké...

Z Komma 14/2002
přeložil -lš- (kráceno)

MYŠLENKY SV. JANA BOSKA

Svěřme se do rukou Božích v úplné důvěře, modleme se, a všechno dopadne dobře.

Život je příliš krátký. Je třeba rychle dělat tu trochu dobra, které jsme schopni, než nás překvapí smrt.

Nejsme sami. Ježíš je s námi.

Důvěřujte ve všem svátostnému Ježíši a Panně Marii Pomocnici, a uvidíte, co jsou to zázraky.

Dejme se vždy věst láskou.

Ježíš bude vždy naším učitelem, naším vůdcem, naším vzorem.

Pracujme ustavičně v tomto životě pro spásu své duše a duší těch druhých: odpočineme si v blažené věčnosti.

Běda tomu, kdo pracuje proto, aby získal chválu od tohoto světa: svět je špatný plátec a splácí vždy nevďěčností.

Udělejte to, co můžete. To, čeho nejsme schopni my, udělá Bůh.

Snažte se, abyste si zasloužili chválu od Boha, nikoliv od lidí.

Maria je naše vůdkyně, naše učitelka, naše matka.

Důvody naší úcty k Panně Marii jsou tyto: Maria je nejsvětější ze všech tvorů, Maria je Matkou Boží a Maria je Matkou naší.

Kdo důvěřuje Marii, nebude zklamán.

Maria nic nedělá napul.

Toto Dítě se narodilo a zemřelo právě pro mne, pro mne tolik trpělo. Čím mu dám najevo svou vděčnost?

Bůh se stává člověkem, aby spasil naši duši. Naše duše musí být proto něco velmi velkého.

NA JAKÉ PLANETĚ ŽIJE TENTO PASTORÁLNÍ TEOLOG?

Leo Karrer, prezident Evropské společnosti pro katolickou teologii, si stěžuje, že v církvi chybí různost názorů. Do církve musí prý najít cestu pluralismus. Tento teolog si klade otázku, proč se proti »pyramidálnímu církevnímu řádu s centralistickým profilem nemůže prosadit demokraticky společenský model, který je v dnešní mentalitě jinak samozřejmostí.“

Na tyto názory reaguje biskup Andreas Laun: „Ptám se, na které planetě tento pastorální teolog žije? Nebere snad na vědomí pluralismus, který již v církvi existuje, že pokládá za svou povinnost ho propagovat?“ Mimo to nehovo-

voří ani slovem o tom rozhodujícím, o jakou pluralitu se mu jedná. Je snad řeč o oné katolicitě, ve které má své místo kdejaká hereze, která se oděla do pláště pluralismu?

Ve skutečnosti i tento heretický pluralismus, který je důsledkem nevíry a neposlušnosti, již hluboko pronikl do církve. Je pro to celý zástup příkladů a týká se to jak pravd víry, tak morálního učení církve.

Církev se nemodlí o pluralitu, ale prosí, abychom byli uchráněni hříchu a žili bezpečně před každým zmatkem, prosíme Pána, aby nás naplnil pokojem a dovedl k jednotě.

Svět bez Boha?

Během 2. vatikánského koncilu byl holandský teolog Edward Schillebeeckx poradcem holandských biskupů, a jak sám říká, jeho „aktivita spočívala v tom, že připravoval vystoupení kardinála Alfrinka a ostatních holandských biskupů.“ Ačkoliv nikdy nebyl oficiálním koncilním poradcem, o to horlivěji působil v zákulisí. Ačkoliv byl třikrát vyšetřován kongregací pro nauku víry, na rozdíl od Hanse Künga nebyl zbaven oprávnění a působil na katolické univerzitě v Nimwegnu.

Od určité doby však není o holandské teologii nic slyšet, a to z toho důvodu, že nadšená horlivost v pokoncilní „otevřenosti“, „pokroku“ a „dialogu“ vedla nakonec do pouště a mlčení. Kdysi příkladná a odvážná holandská katolická církev se prakticky rozpadla, a to do té míry, že v Amsterdamu a jiných městech jsou kostely na prodej a mění se na supermarkety a kina s „rudou lucernou“. Tento prodej je důsledkem naprostého nedostatku jak kněží, tak věřících. Dějiny tu již vyřkly své slovo. Nekritické „otevření světu“ vedlo k „triumfu světa“, ve kterém se stali směšnými všichni ti, kteří si mysleli, že je možno zůstat křesťanem, když se z Ježíše učiní učitel módní morálky.

Jak Schillebeeckx vyznal v jednom interview pro italský deník Avvenire, jeho úkolem jako docenta teologie a „učitele spirituality“ byla po mnoho let příprava mladých dominikánů. „Měl jsem těžkosti se svým nadřazeným kvůli své otevřenosti, takže to vedlo k určitým opatřením proti mně, ale generální představený mi dal své požehnání.“ P. generál je spokojen. Spokojeni jsou všichni. Schillebeeckx konstatuje s upokojením: „Je nás nyní v konventu 28 a máme krásné společenství.“ Ale jak sám vzpomíná, než začaly tyto „experimenty“, bylo ve stejném konventu 110 řeholníků. 70 % z nich odešlo, a to převážně proto, aby se oženili, a žádní noví už nepřišli.

Jen v roce 1968 takřka ze dne na den se polovina holandských řeholníků vzdala svých ře-

holních závazků. Ti zbylí a v následujících letech mnoho dalších opouštěli kláštery a žili v soukromých domech nebo v malých skupinách a zcela ignorovali to, co lidé od řeholníků očekávají. Mysleli si, že kněží a řeholníci jsou tím věrohodnější, čím více jsou „jako ti ostatní“. Ale pravdou je úplný opak: „Takových, jací jsme my“, máme kolem sebe nadbytek. Zoufale nutně potřebujeme ty, kteří „nejsou jako my“. Přesycení množstvím chleba a rafinovaným, leč jalovým příkrmem, hledáme sůl, a to vydatnou sůl. To, co nám chybí uprostřed prostřednosti a pokulhávající víry, je životné svědectví „odlišnosti“.

P. Schillebeeckx jako profesionální představitel „teologie dospělých“ nám však říká, že všechno vidíme špatně. A prohlašuje doslova:

„Papež ustavičně říká, že neexistuje Evropa bez Boha. Já však naopak tvrdím, že svět bez Boha je možný. Není možné říct, že společnost bez Boha nemá etiku a je automaticky nespravedlivá. Je možný ateismus, který není popřením etiky. Pro křesťany je obtížné vysvětlit nezbytnost víry v Boha. Bůh není potřebný k tomu, aby společnost byla spravedlivá, mrav-

ná a vyvážená, protože společnost může být také čistě humanistická.“

Obdivuhodné, ale současně politováníhodné prohlášení. Je opravdu těžké pochopit, proč jen staří mnichové mohou říkat věci toho druhu, které se vysmívají veškeré současné zkušenosti a které by se žádný informovaný laik neodvážil vyslovit, aniž by se stal směšným. Snad jediné možné vysvětlení pro to je, že staří řádoví teologové, vědomi si lehkovážnosti apologetiky svého mládí, kdy všude chtěli vidět „triumfy“ pro Boha a jeho církev, přešli k zásadní proti apologetice, k programové linii, jež jako stejný druh někdejšího triumfalismu se opět jen ve jménu nového schématu zdráhá vzít na vědomí existující realitu.

Zvláště Schillebeeckx patří k těm, kteří nejvíce bojovali proti klasické teologii, kteří ji teoreticky odsuzovali a žádali novou teologii, která by brala vážně dějiny člověka. Jenže je to právě lekce dějin a nikoliv pouze papeže, že žádná možnost světa bez Boha neexistuje. Bůh je naprosto nezbytný, aby společnost byla spravedlivá, etická a vyvážená, že společnost, která stojí jen na principech ateistického nebo agnostického humanismu, není možná. Perspektivy tohoto málem osmdesátiletého dominikána stejně jako oné části „staré gardy“ teologů, kteří patřili k průkopníkům pokoncilní církve, byly ve velké oblibě v šedesátých letech, ve kterých byli katolíci, při „východu z ghetta“ fascinováni „moderností“ a těšili se vyhlídkou na nové triumfy.

Mezitím uplynula desetiletí neúprosných dějin. Největší, nejarogantnější a nejkrvavější pokus lidských dějin o „nový svět proti Bohu“ skončil hladem a fiaskem. Zatím na druhé straně svět Západu se pokoušel zbudovat společnost bez Boha, když ho nikoliv slovy, ale skutky vyloučil jako nepotřebnou hypotézu a našel své symboly v drogách, v kremačních pecích pro nenarozené děti, ve frenetickém aktivismu bez uvědomění, kam to všechno vede, a vybudoval společnost, která se skládá ze „sytých a zoufalých“. Uprostřed rafinovaného blahobytu a nadbytku zboží, které se ve fyzickém smyslu staly otrávenými idoly, tentýž „lidský rozum“, který kdysi pokládal každou náboženskou řeč za anachronismus, musí doznat, že neexistuje žádná solidní etika, jestliže se opírá pouze o impotentní názory „humanistů“. A stejní lidé jako někdejší „zlý“ učitel sociologie Francesco Alberoni musí uznat, že lékem na rány této kultury mohou být jedině lidé víry.

A právě v této době staří, ale stále ještě vlivní a dokonce oslavovaní teologové začnou tvrdit, že pro křesťany bude obtížné zdůvodnit nutnost víry v Boha. Pro ně toho ani není zapotřebí, protože podle nich zůstává humanistická společnost nadále možností. Stojíme skutečně před paradoxem: Řeholníci se pokoušejí zachovat světským „svět“, který sám poznává nutnost znovu objevit „to, co je svaté“, mniši vyzývají lidi, aby „učinili sami sebe pravidlem života“ a vytloukli si z hlavy odcizenou a překonanou představu, že je zapotřebí ještě věřit v Boha, aby bylo možno vybudovat „spravedlivý, mravný a vyvážený svět“. Takové má být „poučení dějin“ a „věrnost k znamení času“, které oni teologové prohlašují za první povinnost věřících?

Z *Teologisches* 2/1994
přeložil -lš-

Kardinál Ratzinger, prefekt Kongregace pro nauku víry píše: „Podstata liturgie je shrnuta v modlitbě, kterou nám předává sv. Pavel a Didaché: *marana tha - Přijď, Pane*. V liturgii se již nyní naplňuje paruzie, ale to se děje tak, že nás pozvedá k Pánu, který přichází a učí nás právě vzývat: **PŘIJĎ, PANE JEŽÍŠI!** Ona nám umožňuje vždy znovu vnímat jeho odpověď a dává nám zakoušet její pravdivost: **ANO, PŘIJDU BRZY!** (Zj 22,17-20)“ (Podle Il Timone č. 22, s. 40).

Učit obsahu a kráse víry

Zkušenosti a doporučení pro výuku náboženství v budoucnosti

Když jsem chodil do školy v letech 1951–1962, kněz, který nás učil náboženství na základní škole, se zabýval výkladem otázek a odpovědí katechismu určeného dětem. Museli jsme se odpovědi naučit z paměti a byli jsme z nich zkoušeni. I náboženství na střední škole bylo zaměřeno především na to, aby nám předalo solidní znalosti. V protestantském Curychu mělo náboženství vysloveně apologetický charakter. Kromě toho jsme byli nábožensky „socializováni“ zvláště slavením Eucharistie, která v některých bodech již předjímala liturgickou reformu, a také pomocí cest, na příklad i cesty do Říma.

Na konci studia teologie nás připravovali „zkušeni“ katechete na sdělování výuky náboženství. Žádný katechismus již neexistoval. Byl sice katechetický rámcový plán, ale ten byl formulován tak, že se do něho vešlo prakticky všechno. Především se však změnil výchozí metodický bod. Mělo se sdělovat méně znalostí a naopak více náboženských zkušeností. V hodinách náboženství měly děti především něco prožít. Tato metoda měla být co nejvíce proměnlivá a zastihnout děti tam, kde se nacházejí. Rychle jsem poznal, že při tomto přístupu se obsahy víry spíše zanedbávají. Při mnoha lekcích, které nám byly doporučeny, trvalo velice dlouho, než jsme se mohli dostat k vlastnímu náboženskému a specificky křesťanskému tématu. K tomu přistoupila ještě okolnost, že módní teologické tendence z univerzity nepříznivě zasáhly i katechetické vyučovací prostředky.

Pokud by všechny funkce místní náboženské obce skutečně fungovaly, mohl by takový přístup, který upouští od znalostí, které je možné otázkami ověřovat, znamenat určité doplnění

k výuce, která „zatěžuje hlavu“. Ale čím více se původní funkce farnosti v důsledku sekularizace vytrácejí, tím více musí tato metoda přispívat k utváření náboženské neznalosti. Nejen že se dětem předává relativně málo obsahů víry, ony nezískávají ani celkový přehled o víře. Pokoušel jsem se čelit této tendenci a přitom jsem pro svou výuku náboženství úspěšně využil doporučení tehdejšího profesora Ratzingera. Synchronizoval jsem obsahy víry s církevním rokem. V adventní a vánoční době jsem sáhl k tématům o obrazu Boha. V postní době jsem předkládal otázky o Ježíši Kristu a jeho spásném činu vykopení. Ve velikonoční dobu jsem sáhl k tématům o životě Církve, která je dílem Ducha Svatého. Posvatodušní období jsem využil k životním tématům ve vztahu k Desateru. Tak vznikla určitá rovnováha mezi otázkami víry a otázkami života.

Aby mladý člověk dostal systematický přehled o víře Církve, zpracoval jsem jednoduché shrnutí katolické víry, které se v roce 1995 objevilo jako Malý rodinný katechismus.

Když se před více než deseti lety připravoval Katechismus katolické církve, pokusil jsem se v referátu pro učitele náboženství vysvětlit a zdůvodnit nezbytnost katechismů. Musel jsem konstatovat, že u nás stále ještě existuje nejen „protiřímský afekt“, jak o něm mluví Hans Urs von Balthasar, ale také vyslovený afekt proti katechismu.

Důsledek – i když mnoho katechetů a katechetek vynakládá mnoho práce, po desetiletích školního vyučování náboženství jsou **náboženské znalosti mezi mládeží a dospělými údesně nízké**. Nepodařilo se ani dosáhnout, aby se děti v Církvi zabyd-

lely. Již v neděli, která následuje po prvním svatém přijímání nebo biřmování, není mládež v kostelech téměř k nalezení. Podle mého názoru to má dva důvody:

1. **Metoda používaná při výuce náboženství v uplynulých desetiletích se neosvědčila.** Obsahy víry jsou při ní stále více zamlžovány. Přesto se tato metoda stále na vzdělávacích institucích učí a propaguje. Staví se na zásadě: „Učitelé náboženství pracují při výuce se zkušenostmi a názory, které si děti do výuky přinášejí.“ Ovšem na to, co si dnes děti a mládež s sebou přináší, se vůbec nedají navázat velká náboženská témata. Má-li být Bůh představen jako moc, která je v životě člověka určující a rozhodující, ale **mládež je formována především idoly zábavního průmyslu, peněz a konzumu**, pak musí být náboženství úplným **kontraprogramem systematické kritiky Boha**. V tomto případě musíme **hlásat Boha jako někoho zcela „Jiného“ a křesťanský život jako zcela odlišnou alternativu k současným životním trendům, která nemá na současný životní způsob žádnou vazbu**.

2. **Rodina jako domácí církve stále více vypadává ze hry.** Jestliže rodiče dítě v jeho utváření víře nijak nenesou, pak i ta nejlepší týdenní hodina náboženství dopadá jako jedna kapka na rozpálený kámen. Projevuje se tu nejen chybějící skutečná praxe víry v rodinách a ve farnostech, ale také citelné nedostatky v oblasti výchovy. I dobře motivovaní učitelé náboženství jsou brzy vyčerpaní, protože je velmi zatěžuje nevychovanost a neukázněnost mnoha dětí. Rodiče přenechávají namáhavou a náročnou výchovnou práci velmi rádi škole a církvi. Ale tyto instituce jsou v prostředí, které je k výchově nepřátelské, nepřiměřeně přetížené. K tomu mohou navíc podotknout, že v tomto kontextu **emancipovaná sexuální pedagogika spíše svádí než vychovává**. Vznikají tak nejen rodinné,

VATIKÁN: Hlavním programem roku 2003 je Rok svatého růžence, blahorečení Matky Terezy a 25. výročí papežské volby Jana Pavla II.

Na programu cest, který pochopitelně závisí na zdravotním stavu Svatého otce, jsou v měsíci květnu Španělsko a Chorvatsko. Bude to 100. zahraniční cesta Jana Pavla II. Jde o rekordní počet, který zahrnuje návštěvy 131 zemí světa. V druhé polovině roku 2003 jsou na programu cesty do Bosny a Hercegoviny a na Slovensko. Papež by také chtěl putovat k Madoně v Pompejích. Tato cesta by měla být zakončením Roku svatého růžence.

ale i společenské důvody, na kterých troskotá předávání víry.

Z této diagnózy vyplývají tři závěry pro výuku náboženství v budoucnosti:

1. Školní, resp. farní hodiny výuky náboženství nestačí samy na to, aby byla dále předána víra. Je nezbytné **vybavit rodiny tak, aby byly schopny převzít vlastní odpovědnost za předávání víry**. Příkladem může být hnutí „Domácí církve“ spolu s akcí „Víra a život“, osmidílným vzdělávacím projektem, který vznikl ve Spojených státech a začíná se uplatňovat v německy hovořícím prostoru jako pomoc pro rodiče dětí ve věku od 6 – 14 let. Pro tento projekt byly zpracovány příslušné texty. V Rakousku vydává potřebné materiály Rada pro rodinu arcidiecéze Salcburk.

2. Pro katechezi dospělých ve skupinách se velice hodí **Katechismus katolické církve**. Jeho dobré členění a velkolepá architektura dává vynikající přehled o plnosti obsahu víry v celé její kráse.

3. My kněží jsme se v posledních desetiletích soustředili především na homilie biblického nebo sociálního zaměření. Měli bychom svá **kázání více využívat ke katechezi**. Při nedělních bohoslužbách jsou věřící spíše dosažitelní než v přednáškových večerech.

Podle Der Fels 1/2003
překlad -lš-

Arméni, oběť genocidy (2)

Nucená islamizace

V době pogromu na Armény v roce 1915 turecká vláda neskrývala, že jedinou záchranou před deportací je zřeknutí se arménské víry a přijetí islámu. To se praktikovalo již v letech 1896/1897 i v roce 1909 při prvních masových pogromech na Armény. Tehdy nucená islamizace vyvolala protesty západních mocností i Ruska, které vymohlo na turecké vládě, že ti, kteří byli přinuceni přestoupit k islámu, mohli se vrátit ke křesťanství. Aby se tentokrát vyhnula obvinění, že násilím nutí k přijetí „jediné pravé víry“, dávala si turecká vláda podepsat písemné prohlášení, které obsahovalo „prosbu“ o povolení přejít k islámu.

Nechybělo však Arménů (a to často celých rodin), kteří, postaveni před volbu buďto islám, nebo pochod smrti, volili to druhé. V Trapezuntu bylo islamizováno 200 křesťanských rodin, v Krasundu 160, v Ordu 200 a v Samsunu 150. (Jsou to údaje jen z jednoho okrsku.)

Nikdy nechybělo hrdiných svědectví pro víru. **Jednomu arménskému kupci, Hrutjunovi Trikianovi, „navrhli“ přijetí islámu, aby se vyhnul deportaci. Torikijan odpověděl: „Když jsem byl malý, věřil jsem. Ted', když jsem starý, mám se víry zříct? Přece jsem právě pro tuto hodinu žil.“ Byl připojen do zástupu deportovaných a později zavražděn.**

14. října 2001 blahověčil Jan Pavel II. arménského katolického biskupa Malojana, který v roce 1915 odmítl přestoupit k islámu, aby si zachránil život. Dodejme, že v oblastech genocidy byla vyvražděna celá hierarchie. V Džabekiru byl za živa upálen archimandrit Čekhlarian, v Šabinu, Karahisar, Baiburtu

a Čarsandžaku byli archimandrité oběšeni. V Sivas biskupovi Knel Kalzsmkrianovi přibili na nohy podkovy. Místní turecký úředník to zdůvodnil sarkasticky, že přece není možné dovolit, aby biskup chodil bos. V Erzerumu byl biskup Saadedian zavražděn, jiní byli uvrženi do vězení nebo vyhnáni (arcibiskup Hovagim z Ismidy).

Jiná zvláště odsouzená forma islamizace spočívala v přinucení žen provdat se za muslimy. Mnoho Armének bylo v době, kdy jejich mužové sloužili u armády, přinuceno uzavřít sňatek s muslimem.

V obci Zile vyvraždili nejdříve všechny muže, kteří byli v deportačním konvoji. Ženy a děti byly ponechány několik dní pod širým nebem bez jídla a bez pití. Tím se je Turci snažili přimět, aby přešli k islámu. Odpor žen se jim však nepodařilo zlomit a nakonec je všechny před zraky jejich dětí probodali bajonety.

Nucené přijetí islámu bylo také osudem tisíců arménských dětí, který byly odtrže-

ny od svých křesťanských rodičů a předány na „výchovu“ do muslimských rodin. V Ankaře se konala na počest narozenin sultána obřízka 100 dětí z ka-

tolických rodin, násilím obrácených k islámu.

Časem turecké vládě již nestačilo, že k islámu přecházeli jednotlivci nebo celé rodiny. „Dobrovolné obrácení k jediné pravé víře“ se mělo stát masovou záležitostí. Byla stanovena dolní hranice, od které bylo možno uniknout deportaci. Když se v Hadině přihlásilo tureckým úředníkům šest arménských rodin, že jsou ochotny přijmout islám, dostali tuto odpověď: „Přijímáme obrácení jen nejméně stovky rodin.“

Katolické chrámy, které zůstaly po deportovaných křesťanech, byly zpravidla přeměněny na mešity. Svě pohrdání křesťanstvím dávala turecká vláda najevo také jiným způsobem. V Erzingjanu zřídili Turci z arménského kostela veřejnou toaletu. Po zpusťování kostela v Hüsnü - Manzuru naházeli liturgické předměty do záchodu, oblékli se do ornátů a rouhavě parodovali křesťanské obřady.

Rozhovor s barbarami

Pokaždé, když se jedná o genocidu, vynoří se zajímavá otázka o mentalitě, motivaci - případně o výčitkách svědomí autorů masového vyhlazování. Pokud jde o genocidu páchanou na Arménech, máme k dispozici prvořadý zdroj informací, které nám zanechal americký velvyslanec v Istanbulu Henry Morgenthau.

V roce 1915 jako představitel neutrální mocnosti (USA vstoupily do války až v roce 1917) podnikal ustavičně intervence ve prospěch Arménů. V jeho zápisníku jsou uvedeny vzpomínky na rozhovory s tureckými ministry, které dobře ilustrují způsob uvažování těchto hlavních architektů genocidy.

Nejdříve se americký velvyslanec setkal s Talaat Pašou, tureckým ministrem vnitra, hlavním inspirátorem genocidy. Zde je úryvek ze vzpomínek Morgenthaua:

Talaat mu řekl: „*Navrhují vám k prodiskotování arménské otázky jiný den.*“ Pak dodal přidruženým hlasem: „*Ale tento den nikdy nenastane.*“

Jindy se velvyslanec zeptal: „*Ostatně, proč se tak zajímáte o Armény? Jste přece žid, a oni jsou křesťané. Mohamedáni a židé si rozumějí nejlépe. Jste zde velice vážení. Z jakého důvodu si stěžujete? Proč nám nechcete dovolit, abychom s těmi křesťany dělali, co se nám zlíbí?*“

Morgenthau k tomu připsal tuto úvahu: „*Často jsem si mohl všimnout, že Turci takřka všechno hodnotí z osobního hlediska. Nicméně takový způsob uvažování mě velice udivoval, i když byl dokonale zrcadlem turecké mentality. Skutečnost, že kromě rasy a náboženství existují ještě jiné věci, jako lidství a civilizace, se v jejich duchu nikdy nezažily. Připouštějí, že křesťan se bude bít za křesťany, žid za židy, ale takové abstraktní hodnoty, jako spravedlnost a náklonnost, vůbec nechápou.*“

V dalších rozhovorech s americkým velvyslancem se Talaat odvolával na propagandistické slogany o zradě Arménů v době ruské ofenzivy a hájil vražděné deportace jako „zabezpečení pro budoucnost“.

„Připusťme dokonce, že nějací Arméni vás zradili. Ale to přece není důvod, abyste zničili celou rasu a vystavovali utrpení ženy a děti.“

Vatikán a Turecko

Kardinál Roberto Tucci se v rozhovoru pro Radio Vatikan vyjádřil k otázce přístupu Turecka do Evropské unie.

„Pokud jde o Turecko, musíme si znovu živě uvědomit problém náboženské svobody. Doufáme, že Turecko povede nadále strana, která je umírněně islámská. Ale zcela bez starostí zůstat nemůžeme. Chápu, že arménský patriarcha Mesrob I. z Turecka je pro členství Turecka v EU. Chápu také (pokud to skutečně řekl), že náboženství by nemělo být argumentem proti členství Turecka v EU. Mohu také pochopit, že katolické autority v Turecku se vyjadřují více méně podobně. Ale proč to říkají? Protože mají strach z reakce. Z toho, že by Turecko mohlo s křesťanskou menšinou zacházet ještě hůře než dosud. Mají strach, co se stane, když budou trvat na základním právu náboženské svobody. Musíme mít na zřeteli také to, aby i tento problém byl zcela vyjasněn a aby se nevycházelo pouze z hospodářských a vojenských principů.“

„Především je třeba dbát na to, aby nebyl celý islám ztotožňován s jednou dílčí skupinou, ať už je jakkoliv velká. Ona je pouze menšinou. Mluvím o islámském fundamentalismu. Myslím však, že tento islámský fundamentalismus, který vystupuje jako znovudobytí s opačným předznamenáním, nás musí znepokojoval. Jsme v Evropě příliš slabí, protože nemáme jasnou představu, jaké duchovní, kulturní a náboženské hodnoty nás spojují. Bez společných hodnot je Evropa příliš slabá, aby mohla vzdorovat islámskému tlaku.“

„Jsem přesvědčen, že nastala chvíle, kdy si Evropa musí znovu uvědomit svou vlastní tradici, svoji židovsko-křesťanskou tradici! Je zde i určitý islámský přínos stejně jako přínos z osvícenství, to nemůžeme zamlčet. Ale přesto nám musí být jasné, jaké jsou skutečně naše hodnoty, které musíme chránit za každou cenu. Jinak bude mít Evropa jen hospodářskou nebo vojenskou velikost.“

vidět Armény, jak se zcela vtělili do našeho národa.“

Objevil se zde také jiný zajímavý prvek. Prvek „revoluční bdělosti“. Enver se svěřil Morgenthauovi: „Nezapomínejte, že když jsme dělali v roce 1908 revoluci, bylo nás jen 200. A přes tak malý počet přívrženců dokázali jsme svést sultána a veřejně

minění a dokázali jsme, že nám uvěřili, jako by nás bylo mnohem více a byli jsme mnohem silnější než ve skutečnosti. Podařilo se nám všechny podmanit díky naší smělosti a nakonec jsme mohli prosadit ústavu. A právě tato naše revoluční zkušenost nám velí, abychom Arménům nedůvěřovali. Jestliže 200 Turků mohlo povalit

„To je nevyhnutelné,“ zněla odpověď. Talaatovy názory ještě lépe objasňuje odpověď na stejnou otázku, kterou mu položil reportér *Berliner Tagesblatt*: „*Vytýká se nám, že jsme u Arménů nerozlišovali mezi vinnými a nevinnými. To je naprosto nemožné. Protože dnešní nevinní se mohou stát zítra vinnými.*“ K tomu je vhodné doplnit odpověď jednoho tureckého důstojníka na otázku, proč se i za předpokladu přijetí tureckého vysvětlení, že část Arménů byla ruskou pátou kolonou, zabíjí tolik tisíc nevinných, odpověděl tímto způsobem: „*Podobnou otázku dal někdo Mohamedovi. Prorok odpověděl: „Když tě kousne jedna blecha, nezabiješ všechny?“*

Důvod, proč Talaat vůbec přijímal amerického velvyslance, byla vlastně otázka životních pojistek. Arméni žijící v Americe, zakoupili pro své krajany životní pojistky u „Life Insurance Company“ a „Equitable Life“.

Talaat nakonec vystoupil s takovou žádostí: „*Chtěl bych, abyste mi vymohl na amerických pojišťovacích společnostech úplný seznam Arménů, kteří vlastnili životní pojištění. Oni již ve skutečnosti nežijí a nezanechali také žádné dědice, kteří by zdědili jejich peníze. V takovém případě všechno připadá tureckému státu. Vláda se stala beneficiářem. Zařídíte mi to?“*

To už bylo příliš, vzpomíná Morgenthau. Málem jsem vybuchl. „Nedostanete ode mne žádný seznam,“ odpověděl jsem a odešel.

Americký diplomat intervenoval rovněž u tureckého ministra války Envera Paši, druhého mladoturka ve vládě, odpovědného za vyvraždění Arménů. Opět se opakovaly argumenty o údajných separatistických tendencích ve východním Turecku. Enver dokonce prohlásil, že proti Arménům jakožto národu nic nemá. Přímou prý obdivuje jejich inteligenci a dovednosti. A dodal zlověstně: „*Nic by nebylo pro mě příjemnějšího, než*

vládu, i několik set dobře instruovaných Arménů může uskutečnit podobný záměr.“

Enverovi vadila i pomoc, kterou američtí misionáři, diplomatická místa i soukromé osoby poskytovali stanicím Arménů odsouzených k pozvolné smrti v syrské poušti.

Turecký ministr s revoluční dialektikou dokazoval, že zastavení takové pomoci může Arménům jedině prospět: „*Není třeba, abyste jim dodávali aprovizaci. To je pro ně největší neštěstí, jaké je může potkat. Opakuji, oni počítají se zahraničními sympatiemi. To je může povzbudit k odporu proti nám, a tak na sebe přivolají bídu. Když jim budete rozdávat jídlo a šatstvo, budou vás pokládat za své přátele. To v nich podnítí ducha vzpoury a my je budeme muset trestat ještě přísněji. Odevzdejte mi ty peníze, které jste pro ně dostal, a my už najdeme způsob, jak jim pomoci.“*

Tedy nejen uskutečnit genocidu, ale ještě na obětech vydělat. Turci se otevírali Západu zcela po svém: prostřednictvím německých důstojníků přijímali vojenskou organizaci a z francouzské revoluce ideologii, aby dokázali efektivně zlikvidovat celý národ.

Oficiální zastírání faktů

Úpadek mladoturckého režimu jeho přední prominenti přežili, ale dlouhému životu se netěšili. Talaat Paša utekl do Německa a usadil se v Berlíně. Tam ho 15. března 1921 zasáhla kulka atentátníka Salomona Teiliriana. Ten během procesu neskrýval, že motivem jeho činu byla pomsta za utrpení a smrt staniců jeho rodáků. Proces s atentátníkem se stal ve skutečnosti procesem s Talaatem. Soud Teiliriana osvobodil a tím odpověděl na otázku jednoho z jeho obhájců: „Není možné odsoudit na smrt vraha?“

Podobný osud potkal další katy. Poslední zahynul během pokusu utéci do Afghánistánu,

když ho dohonil oddíl bolševiků složený z Arménů.

Hlavní architekti zahynuli, ale kolem celého zločinu zavládlo hluboké mlčení. Turecká vláda dodnes provádí politiku negacionismu (zapírání) a nemá ani v nejmenším v úmyslu přiznat genocidní charakter vyhlazování Arménů v letech 1915 – 1916. Turečtí zástupci dostali od vlády příkaz protestovat v roce 1974 proti záměru kvalifikovat ve zprávě Komise pro lidská práva případ Arménů jako příklad první genocidy ve 20. století. Podobně bylo v Turecku zakázáno vydání díla francouzského historika Yvese Ternona o zločinech spáchaných na Arménech.

Turečtí diplomaté protestovali proti rozhodnutí francouzského města Vienne nazvat jednu z ulic „Rue du 24 avril 1915“. Když byla v Marseille odhalena pamětní deska arménským obětem genocidy k jejímu 60. výročí, Turecko demonstrativně odvolalo svého vyslance do Ankary na „konzultace“, protože slavnosti se účastnil zástupce francouzské vlády.

Jak dlouho se však má o celé záležitosti mlčet? Významný polský historik Tomasz Wituch, který se zabývá tureckými dějiny XX. století, napsal již před 20 lety:

„Nejedná se o trest. Jak učí zkušenosti XX. století, na největší zločiny neexistuje trest. Likvidaci Arménů je možno pokládat za krvavý a barbarský akord arménských dějin. Ale tento nepotrestaný zločin genocidy ve skutečnosti nikdy nebyl ani plně odhalen a odsouzen. A tato skutečnost působí, že stín zločinu padá na novou stránku dějin tureckého národa a tureckého státu. Fakt, že v Turecku dosud nedošlo k odsouzení zločinu, že neexistuje morální odstup od událostí roku 1915–1916, dává novodobému tureckému národnímu uvědomění specifický a výmluvný tón.“

Mihujcie się 4/2002
Kráceno

Důstojník, který se přihlásil ke kříži

Odmítání kříže jako znamení vykopení je tak staré jako samo křesťanství.

Již ve svém listu ke Korintským (1 Kor 1,18n) napsal apoštol Pavel o kříži: *Ti, kteří jdou k záhubě, považují kříž za hloupost, ... pro nás však je Kristus, Boží moc a moudrost.* Jak pravdivá jsou tato slova, dokládá skutečnost, že v průběhu dvou tisíciletí nesčetné množství lidí vytrpělo a stále ještě trpí pro toto znamení své mučednictví. Jejich smrt svědčí o tom, že mají v kříži naději na lepší život po smrti.

Nepřátelé kříže pronásledovali vždy křesťany s nenávistí, ale mnoho křesťanů uchránilo jejich pouto k Pravdě před falešným kompromisem.

Patří k nim i student teologie Michael Kitzelmann z Allgäu. Narodil se v Allgäu na jednom selském statku v roce 1916 a studoval teologii v Dillingenu. Za druhé světové války musel narukovat a byl vyslán na ruskou frontu. Tady se z dopisů svých rodičů dověděl, že v jeho vlasti nacisté odstraňují ze škol kříže. Jeho smutek a rozhořčení bylo tak velké, že se před kamarády neudržel a prohlásil:

„Doma strhávají ve školách kříže, a tady nás ženou, abychom bojovali proti bezbožným bolševikům.“ Kitzelmann poznal, že nacisté a komunisté měli ví-

ce společného než rozdílného. To věřící křesťany velice bolelo. Kitzelmann byl pro svůj odvážný výrok udán, postaven před polní soud a na výstrahu ostatním odsouzen pro podkopávání bojové morálky k smrti zastřelením. Kitzelmann se už nedověděl, že příkaz odstraňovat kříže byl tajně suspendován, aby nevyvolával nepokoje mezi obyvatelstvem. S Církví se chtěli nacisté vypořádat až „po konečném vítězství“, jak věřili.

Jako frontový důstojník se sice často díval odvážně smrti do očí, ale dlouhé čekání na výkon rozsudku mu přineslo hodiny sklíčenosti, jak je zřejmé z jeho dopisů na rozloučenou. Ale pohled na kříž mu vrátil odvalu přijmout svou oběť. Jak dověděl divizní polní kurát, šel na smrt připraven a s velkou důvěrou. Byl zastřelen 11. 6. 1942.

Pro mladého Kitzelmanna byla obhajoba kříže přirozenou reakcí, protože patřil ještě k mladé katolické generaci, která stavěla kříže na vrcholcích hor, a chránil papeže a biskupy před pomluvami. Dnes se mnohým taková odvaha jeví nepochopitelná. V dnešní společnosti, kde i ne jeden církevní funkcionář myslí především na své dobré bydlo, silně poklesla připravenost exponovat se za kříž, i když už neběží právě o krk, ale jen o jízlivý pohled. Pro vlašné je kříž jakožto zdroj síly vyschlý. Ale nakonec kříž nikdo neujde. V jaké beznaději musí umírat ten, kdo nemá žádnou víru! Alespoň v nemoci, stárí a smrti, které nikdo z lidí neujde, je pohled na kříž jedinou nadějí.

Překlad -šl-

Ve šlépějích Dona Boska

Takřka v předvečer svátku sv. Jana Boska na něho vzpomínáme jako na vzor a děkujeme za mimořádnou pomoc „jeho“ Panny Marie Pomocnice křesťanů, která žehná dílu Dona Boska: už celá desetiletí vedou jeho žáci Matici cyrilometodějskou. Dlouhá léta před dočasnou likvidací Matice komunistickým režimem byl jejím předsedou Mons. Augustin Štancl, spoluzakladatel českého salesiánského díla. Velké zásluhy o Matici měl také první český salesián, sluha Boží P. Ignác Stuchlý, od jehož smrti v pověsti svatosti (17. 1. 1553) nás dělí padesát let.

Dona Boska a jeho tiskový apoštolát proto připomněl i otec arcibiskup Mons. Jan Graubner, když slavnostně požehnal obnovené matiční knihkupectví v arcibiskupském paláci na Wurmově ul. 9. Slavnosti byli přítomni kromě vedoucích členů Matice a stavitele také generální vikář Mons. M. Kouba, Mons. E. Peprík, sekretář arcibiskupa P. Gatnar a další kněží.

-jv-

Ne smrti a egoismu, ano životu a solidaritě

Jan Pavel II. k diplomatickému sboru na počátku roku

Excellence, dámy a pánové, šťastná tradice setkávat se na počátku nového roku mi nabízí to potěšení přijmout a obejmout v určitém smyslu všechny národy, které reprezentujete. A opravdu skrze Vás a díky Vám se ke mně dostávají naděje a očekávání, úspěchy i neúspěchy Vašich zemí. Dnes toužím vyjádřit Vaším zemím vroucí přání štěstí, pokoje a prosperity.

Na prahu nového roku s radostí vyjadřuji Vám všem svá nejlepší přání a svolávám na Vaše osoby, na Vaše rodiny a na Vaše krajany hojnost Božího požehnání.

Nikdy tak jako na počátku tisíciletí člověk nevnímal, jak vratký je svět, který si utváří

Dříve než se s Vámi podělím o některé své úvahy inspirované současným stavem světa a Církve, cítím potřebu poděkovat Vašemu děkanu velvyslanci panu Galassimu za projev, který právě přednesl, a za přání, které jménem Vás všech vyjádřil co nejzdvořileji mé osobě a mé službě. Přijměte všichni mou živou vděčnost!

Pane velvyslance, vyjádřil jste strážlivým způsobem očekávání našich současníků, která jsou bohužel příliš často ohrožována politickými krizemi, ozbrojeným násilím, sociálními konflikty, chudobou nebo přírodními katastrofami. Nikdy tak jako na počátku tisíciletí člověk nevnímal, jak vratký je svět, který si utváří.

Pohromy, které ohrožují přežití lidstva

Znepokojují mě pocity strachu, který často panuje v srdcích našich současníků. Podlý terorismus, který může udeřit v každém okamžiku a kdekoliv; nevyřešený problém Středního východu ve Svaté zemi

a v Iráku; otřesy, které působí zmatek v Jižní Americe, zvláště v Argentině, v Kolumbii a ve Venezuele; konflikty, které brání četným africkým státům věnovat se vlastnímu rozvoji; problém hladu, a to zvláště v Africe; nezodpovědné jednání, které přispívá k ochuzování zdrojů na

Některé imperativy: především „ano životu!“

Především „ANO ŽIVOTU!“ Respektovat život a životy: všechno začíná právě zde, protože nejzákladnější lidské právo je právo na život. Ku příkladu potrat, eutanázie nebo lid-

základem národní i mezinárodní stability. Dnes mají odpovědní politikové k dispozici osvědčené texty a nezbytné instituce. Stačí je uvést do praxe. Svět by vypadal docela jinak, kdyby se upřímně a poctivě dodržovaly podepsané dohody!

Povinnost solidarity

Konečně POVINNOST SOLIDARITY. Ve světě zaplaveném informacemi, který však

planetě; to jsou pohromy, které ohrožují přežití lidstva, klid osob a jistotu společnosti.

Všechno se však může změnit

Ale všechno se může změnit. Závisí to na každém z nás. Každý může sám v sobě rozvíjet vlastní potenciál víry, čestnosti, respektu k druhým, obětavosti ve službě druhým.

Záleží to také zřetelně na odpovědných politicích, kteří jsou povoláni, aby sloužili veřejnému blahu. Ať Vás proto nepřekvapí skutečnost, že před diplomatickým sborem předložím pohled na některé imperativy, které, jak se zdá, je nezbytné dodržovat, chceme-li se vyvarovat toho, aby se celé národy, ba snad přímo samo lidstvo nezřítilo do propasti.

ské klonování znamenají riziko, že lidská osoba bude redukována na pouhý objekt: svým způsobem život, nebo smrt na rozkaz! Jestliže vědecké výzkumy, které manipulují s prameny života, jsou zbaveny veškerých morálních kritérií, jsou popřením bytosti a důstojnosti lidské osoby. I sama válka útočí na lidský život, protože sama v sobě hledá utrpení a smrt. Boj za mír je vždy bojem za život.

Respektování práva

Dále je to RESPEKTOVÁNÍ PRÁVA. Život ve společnosti, a zvláště pak mezinárodní život, předpokládá nedotknutelné společné principy, jejichž úkolem je zajistit bezpečnost a svobodu občanů a národů. Taková pravidla chování jsou

paradoxně komunikuje s takovými obtížemi a v němž jsou životní podmínky tak skandálně nerovné, je důležité nenechat nic mimo pozornost, aby se všichni cítili odpovědní za růst a štěstí všech. Jedná se o naši budoucnost. Mladí lidé bez práce, postižené osoby vyhoštěné na periferii, opuštění starci, země, které jsou vězni hladu a bída: to jsou věci, které velmi často působí, že člověk ztrácí naději a podlehne pokušení sáhnout sám na sebe nebo sáhnout k násilí.

Odvaha říct NE

Jsou zde nicméně volby, aby měl člověk před sebou ještě budoucnost: národy země, a jejich vůdcové musí mít často odvahu říct NE.

Ne smrti!

„NE SMRTI!“ To znamená „ne“ všemu, co útočí na nedotknutelnou důstojnost lidské bytosti, počínaje od dětí, které se ještě nenarodily. Jestliže život je skutečně poklad, musíme ho umět zachovat a učinit ho plodným, aniž bychom ho zbavili jeho přirozenosti. „Ne“ všemu, co narušuje rodinu, základní buňku společnosti. „Ne“ všemu, co boří v dítěti smysl jeho úsilí, úctu k sobě a k druhým, smysl pro službu.

Ne egoismu

„NE EGOISMU!“ To znamená „ne“ všemu, co nutí člověka, aby se uzavíral v klanu privilegované sociální třídy nebo kultury, která druhé vylučuje. Životní způsob těch, kteří žijí v blahobytu, jejichž způsob spotřeby je třeba podrobit kritice ve světle dopadu, jaký to má na jiné země. Pomysleme na příklad na problém vody, který OSN předkládá k úvaze všem v průběhu roku 2003. Egoismus se projevuje také v lhostejnosti bohatých národů vůči národům, které jsou ponechány samy sobě. Všechny národy mají právo získávat rovný podíl na dobrech tohoto světa, na vědeckých a technologických poznatcích nejvyspělejších zemí. Jak na příklad nepomyslet na přístup všech k základním lékům, které jsou nezbytné, abychom obstáli v boji se současnými epidemiemi? Tento přístup je často omezen z krátkozrakých ekonomických důvodů.

Ne válce!

„NE VÁLCE!“ Válka není nikdy něco osudového; je to vždy porážka lidstva. Mezinárodní právo, upřímný dialog, solidarita mezi státy, čestné praktikování diplomacie. To jsou prostředky důstojné člověka a národů na řešení jejich rozporů. Když to říkáme, myslím na ty, kteří vkládají ještě svou důvěru do nukleárních zbraní, a na četné konflikty, které drží naše lidské bratry jako rukojmí.

Cestovní kancelář **VÍTKOVICE TOURS s.r.o.** nabízí atraktivní týdenní zájezd, včetně programu pro věřící – **návštěva Medžugorje**. Setkání s vizionáři, mše sv., procesí na místo zjevení, křížová cesta v přírodě. Na vyžádání zašleme o Medžugorje podrobné informace. Po cestě návštěva národního parku Chorvatska – Plitvičská jezera. V zájezdu rezervujeme minimálně 1 místo zdarma pro Vaši farnost (platí se pouze pojištění a pobytová taxa 580 Kč). Po celou dobu průvodce z naší CK, v Medžugorje místní průvodce v češtině.

Termín pobytu: 22. 6. – 29. 6. 2003 (v týdnu slavností výročí zjevení), odjezd v neděli. Cena činí při zajištění minimálně 38 míst 5 590 Kč/dospělá osoba, 4 290 Kč/dítě do 12 let se 2 dospělými. V ceně je započtena doprava lux. autobusem, ubytování, polopenze, pojištění, program a průvodce v češtině po posvátných místech. Cena nezahrnuje vstupenku na Plitvičská jezera ve výši 10 EUR. Ubytování: hotel Sunce v zálivu Jaderského moře v městě Neumu, dvoulůžkové pokoje se sprchou, WC a balkonem na mořskou stranu, celkem 5 noclehů. Stravování: snídaně – bufet, večeře – výběr ze tří menu.

Mimo výše uvedené zájezd nabízíme během celého roku v dohodnutém termínu uspořádání jednodenního zájezdu do Čenstochové nebo Krakova v ceně 390 Kč/osoba nebo do jiných míst v tuzemsku (např. Velehrad, Sv. Kopeček), jakož i do zahraničí dle předem odsouhlasených cen. Další informace či objednávky na tel./fax: 596 111 679 nebo 596 664 050 (obchodní úsek).

Břevnovský klášter, sobota 8. února 2003 od 9.00 hod. – **setkání zájemců o benediktinskou spiritualitu**. Bližší informace a přihlášky na tel. 220 406 111.

O Vánocích na nás volala z Betléma dosud nevyřešená krize na Středním východě

O Vánocích na nás volala z Betléma dosud nevyřešená krize na Středním východě, kde dva národy, izraelský a palestinský, jsou povolány, aby žily bok po boku, oba stejně svobodné a svrchované, respektující jeden druhého. Abych nemusel opakovat to, co jsem řekl před rokem za stejných okolností, spokojím se dnes s tím, když dodám tváří v tvář zhoršující se středovýchodní krizi, že jejího řešení nemůže být dosaženo, jestliže se budeme utíkat k terorismu a ozbrojeným konfliktům, když budeme trvat na tom, že právě jen vojenská vítězství mohou přinést řešení.

Hrozby války proti lidu v Iráku, zemi proroků

A co říci na hrozby války, která může postihnout lid v Iráku, zemi proroků, lid, který je již více než dvanáct let sužován embargem? Válka nesmí být nikdy považována za prostředek jako každý druhý, který je možno použít k vyřešení rozporů mezi národy. Jak připomíná Charta OSN a mezinárodní právo, není možno se uchýlit k válce, ani když se jedná o zajištění společného dobra, s výjimkou krajní možnosti a při respektování

prísnych podmínek, a není možno přehlížet důsledky, které válka přináší během vojenských operací civilnímu obyvatelstvu.

Je možné změnit běh událostí

Je tedy možno změnit běh událostí, jestliže převládne dobrá vůle, vzájemná důvěra, plnění přijatých závazků a vzájemná spolupráce mezi odpovědnými partnery. Uvedu dva příklady.

Dnešní Evropa

Dnešní Evropa, v současnosti sjednocená a rozšířená. Uměla zbořit zdi, které ji pokrývaly. Uložila si vypracovat a vybudovat realitu schopnou spojit jednotu a rozdílnost, národní suverenitu a společné akce, ekonomický pokrok a sociální spravedlnost. Tato nová Evropa nese v sobě hodnoty, které po dvě tisíciletí oplodňovaly umění myslet a žít a které byly požehnáním pro celý svět. Mezi těmito hodnotami zaujímá křesťanství privilegované místo, neboť dalo vznik humanismu, který prostoupil její dějiny a její instituce.

Vybudovat Evropu pro všechny bez popření náboženské skutečnosti

S myšlenkou na takové dědictví naléhal Svatý stolec spo-

lu s křesťanskými církvemi na redaktory budoucí ústavy Evropské unie, aby v ní byla obsažena zmínka o církvích a náboženských institucích. Jeví se skutečně žádoucí, aby i při plném respektování světského rázu byly uznány tři základní prvky: náboženská svoboda v celé své dimenzi nejen individuální a kulturní, ale také sociální a společenské; vhodnost dialogu a strukturálních konzultací mezi vládami a náboženskými společnostmi; respektování právního statutu, jaký již požívají církve a náboženské instituce ve státech, jež jsou členy Unie. Evropa, která by se zrekla své vlastní minulosti, popřela náboženskou skutečnost a nebrala na vědomí duchovní dimenzi, stala by se silně oslabenou tváří v tvář ambicióznímu projektu, který mobilizuje její energii: vybudovat Evropu pro všechny!

Afrika nám nabízí příležitost k radosti

Také Afrika nám dnes nabízí příležitost k radosti: Angola začala dílo své obnovy; Burundi nastoupilo cestu, která by mohla vést k míru, a očekává od mezinárodního společenství, že je finančně podpoří; demokratická republika Kongo se vážně zabývá národním dialogem, který by měl vést k demokracii. Stejně tak Súdán složil zkoušku dobré vůle, i když cesta k míru je dlouhá a strmá. Podobný pokrok je nesporně důvod k radosti a odpovědní politikové nešetří dále námahou při úsilí, aby krok za krokem africké národy poznaly pokrok v pacifikaci, a tedy i prosperity, ústup od etnických bojů, rozepří a korupce. To je důvod, proč je třeba vyslovit politování nad povážnými událostmi, které otrásají Pobřežím slonoviny a Středoafričskou republikou, a vyzývat obyvatele příslušných zemí, aby odložili zbraně, respektovali své ústavy a položili základ pro národní dialog. Tak bude možno rozvinout různé složky národního společenství

pro vypracování projektu společnosti, ve které mohou všichni najít své místo. Je navíc dobré připomenout fakt, že Afričané se pokoušejí nalézt vhodnější řešení svých problémů díky činnosti Africké unie a účinným regionálním jednáním.

Nezávislost států chápaná ve vzájemné závislosti

Excelence, dámy a pánové, nabízí se zde konstatování: nezávislost států nemůže být nikdy chápaná jinak než ve vzájemné závislosti. Všichni jsou spojeni v dobrém i ve zlém. Z toho důvodu je velmi potřebné umět správně rozlišovat mezi dobrem a zlem a nazývat je pravým jménem. A v této souvislosti, když převládnu pochybnosti nebo zmatek, je třeba se obávat ještě většího zla, jak nás nesčetněkrát poučily dějiny.

Dva požadavky na vyloučení chaosu

Abychom se vyvarovali toho, že upadneme do chaosu, jeví se mi nezbytné dva požadavky. Především znovu zapracovat do lůna států a vztahů mezi státy prvořadou platnost přirozeného zákona, který kdysi inspiroval právo národů a první myslitele mezinárodního práva. I když někteří dnes zpochybňují jeho hodnotu, jsem přesvědčen, že jeho základní a všeobecné principy jsou vždy schopny lépe chápat jednotu lidského rodu, podporovat zdokonalení svědomí toho, kdo vládne, i toho, kdo je poddaný.

A kromě toho je nutné trvalé úsilí, aby vládní činitelé byli bezúhonní a nezištní. Nezbytná profesionální kompetence odpovědných politiků nemůže být legitimní bez důkladného a silného respektování etických zásad. Jak by bylo možné chtít jednat o záležitostech světa bez respektování oněch společných principů, které jsou základem „všeobecného společného dobra“ a o kterých tak krásně hovořil papež Jan XXIII. v ency-

klice *Pacem in terris*? Vždy bude možné, aby vládní činitel na základě osobního přesvědčení se vzepřel v případě nesprávných situací a institucionálních deviací nebo jim učinil konec. Myslím, že zde jsem u toho, co se obvykle dnes nazývá „dobrou vládou“: materiální a duchovní dobrobyt lidstva, ochrana svobody a práv lidské osoby, nezištná veřejná služba, blízkost v konkrétních situacích musí být určující pro jakýkoliv politický program a představuje to etickou nezbytnost, jak lze co nejlépe zabezpečit vnitřní mír národů i mír mezi státy.

Náboženská svoboda ať je zajištěna pro všechny

Je zřejmé, že pro věřícího se k těmto motivacím připojují také ty, které nabízí víra v Boha Stvořitele a Otce všech lidí, který jim uložil spravovat zemi a bratrsky se milovat. Z tohoto pohledu je plně v zájmu státu bdít nad tím, aby náboženská svoboda jakožto přirozené právo – individuál-

ni i společenské – byla pro všechny účinně zajištěna. Jak jsem již měl příležitost potvrdit, když věřící pocítují, že jsou respektováni ve své vlastní víře a že jsou právně uznávána jejich vlastní společenství, spolupracují s tím větším přesvědčením na společném projektu civilní společnosti, jejímiž jsou členy. Chápete tedy, proč se stávám mluvčím všech křesťanů v Asii i v Evropě, kteří jsou obětí násilí a nesnášenlivosti, jak se to stalo nedávno u příležitosti slavení Vánoc. Ekumenický dialog mezi křesťany, uctivé kontakty s jinými náboženstvími, zvláště s islámem, představují nejlepší lék proti vzniku sekt, fanatismu a náboženského terorismu.

Velká bolest nad osudem, jaký postihl katolická společenství v Ruské federaci

Pokud se týká katolické církve, uvedu jen jeden případ, který je pro mě důvodem velkého utrpení: osud, jaký potkal katolická společenství v Ruské federaci, kterým se již několik mě-

siců zabraňuje ve styku s jejich pastýři, a to z administrativních důvodů. Svátý stolec očekává od vládních autorit konkrétní rozhodnutí, která ukončí tuto krizi, rozhodnutí, která jsou v souladu s mezinárodními úmluvami, jež moderní a demokratické Rusko podepsalo. Ruští katolíci chtějí žít jako bratři ostatního světa ve stejné svobodě a stejné důstojnosti.

Excelence, dámy a pánové, očekávám, že nám, kteří jsme shromážděni na tomto místě, symbolu spirituality, dialogu a míru, bude dopřáno svým každodenním úsilím přispět k tomu, aby všechny národy země činily pokroky ve spravedlnosti a svornosti vstříc ke šťastnějším a spravedlivějším podmínkám, vzdáleným od chudoby, násilí a válečných hrozeb! Kéž Bůh naplní hojným požehnáním jak vás osobně, tak ty, které zde reprezentujete! Dobrý a šťastný rok všem!

L'Osservatore Romano
13. ledna 2003

EDITORIAL – pokračování ze str. 2

odpadlictví. Jedni opouštějí křesťanství zcela, jiní opouštějí křesťanství uvnitř: místo autentického křesťanství Kristova si vyhradili právo vyznávat své vlastní upravené „credo“, které jen parazituje na křesťanství. Aby se jejich „náboženské smýšlení“ mohlo ubírat svou subjektivní autonomní cestou, potřebovali se zbavit veškeré vnější autority, tedy jak Ježíšova božství, tak jím ustanoveného učitelského úřadu. Toto vnitrocírkevní odpadlictví je horší než úplné opuštění církve, protože se v beráncím převleku dále rozmáhá uvnitř jediného ovčince, a to i oficiální cestou, např. v podobě deformované výuky náboženství. Tato modernizovaná „výuka“ je zhoubná nejen tím, že nepředává úplnou a neporuše-

nou pravdu víry, ale především tím, že učí již od dětství onomu subjektivnímu postoji: místo aby formovala mladé křesťany k Bohu, deformuje Boha a jeho učení podle osobního založení posluchačů. U nové generace se vytváří dojem, jako by ti „staří“ věřili něčemu, co se už dnes „nenosí“.

Již svatý František Saleský správně vystihl, jak diametrálně se liší smýšlení lidí tohoto světa od smýšlení věřících. Nemenší myšlenková propast však existuje i mezi „vnitřními odpadlíky“ a skutečnými vyznavači Krista. Vytvářejí se jakési zcela rozdílné světy, které nemají společnou řeč. Jedni jako by ani nechápali, o čem ti druhí mluví. K obnově „stejněho smýšlení“ už nestačí dialog, ale jedině opravdové vnitř-

ní obrácení, které je dilem Boží milosti.

Co dělat za této situace? Přičiňme se o jednotu tím, že budeme spolupracovat s tak potřebnou Boží milostí podle trvalého příkladu našeho Pána láskou k bloudícím a modlitbou, podporovanou obětmi. Zaměřme se na tyto požehnané a žádoucí skutky duchovního milosrdenství nejen v týdnu modliteb za jednotu, ale trvale, zvláště nyní v Roku růžence Panny Marie, která je Matkou jednoty křesťanů.

Jestliže se tak obtížně domlouvá křesťan s křesťanem, jaké jsou vyhlídky na porozumění mezi křesťany a nekřesťany a mezi lidmi vůbec? Ve světě, kde subjektivismus ovládne i oblast morálky, jsou v sázce i nejvyšší hodnoty, jako je lidský život, bezpečí, mír a společenský řád.

-red-

Pacem in terris: trvalý úkol

Poselství Jana Pavla II. k Světovému dni míru 1. ledna 2003

Vzhledem k rostoucímu vědomí lidských práv, které se projevují jak na národní, tak mezinárodní úrovni, měl Jan XXIII. intuici pro fenomén vnitřní mimořádně působivé síly změnit dějiny. To, co se o několik let později stalo ve Střední a Východní Evropě, bylo toho jedinečným potvrzením. Cesta k míru, jak učil papež ve své encyklice, musela vést skrze hájení a podporu základních lidských práv. Neboť tato práva náleží každému člověku, a to nikoliv pouze skrze přízeň zajištěnou určitou společenskou třídou nebo státem, nýbrž jakožto primární právo, které mu přísluší jako lidské osobě: „Každé lidské soužití, které má být dobře uspořádané a plodné, musí spočívat na principu, že každý člověk svou bytostí je osobou. Má přirozenost, která je vybavena rozumem a svobodnou vůlí; má proto svá práva a své povinnosti, které vyplývají bezprostředně z jeho přirozenosti, a jsou proto všeobecně platná, neporušitelná a nezadatelná.“ (tamt. s. 259)

Nejednalo se přitom o nějaké abstraktní ideje. Byly to ideje s dalekosáhlými praktickými důsledky, jak měly záhy ukázat dějiny. Na základě přesvědčení, že každá lidská bytost má stejnou důstojnost a v důsledku toho musí společnost přizpůsobit své struktury těmto předpokladům, vznikla záhy hnutí na ochranu lidských práv, která dala konkrétní tvářnost největším hnacím silám dějin naší doby. Požadavek svobody se ukázal jako nepostradatelný prvek v úsilí o mír. Tato hnutí, která vznikla prakticky na celém světě, přispěla k pádu diktátorských vládních forem a podněcovala k tomu, aby byly nahrazeny jinými, demokratickými formami s účastí lidu. Prokázala v praxi, že míru a pokroku je možno dosáhnout jen zachováním všeobecného mravního zákona, který je vepsán do srd-

ce lidí (srov. Jan Pavel II., Projev k valnému shromáždění OSN 5. října 1995, 3).

Univerzální blaho

Ještě jiný bod se v nauce *Pacem in terris* ukázal jako prorocký, protože předvíдалa další fáze světově politického vývoje. Tváří v tvář světu, který se stával stále více vzájemně závislý a globální, doporučil papež Jan XXIII. formulovat pojem obecného blaha nově na celosvětovém horizontu. Abychom byli korektní, má se nadále začít používat pojem „univerzální obecné blaho“ (srov. *Pacem in terris* IV.: 1. c., 292). Jedním z důsledků takového vývoje byl zřejmý požadavek veřejné správy na mezinárodní úrovni, která by fakticky měla schopnost takové obecné blaho podporovat. Tato autorita, dodává současně papež, by nesměla být zřízena z přinucení, nýbrž svobodným souhlasem národů. Mělo by se přitom jednat o orgán, který by měl za hlavní cíl „uznání, zachování a ochranu požadavků lidské osoby“ (tamt. 294).

Proto nepřekvapuje, že papež Jan XXIII. se díval s velkou nadějí na Organizaci spojených národů, založenou 26. června 1945. Viděl v ní věrohodný nástroj k udržení a upevnění míru ve světě. Právě proto vyjádřil zvláštní ocenění Všeobecné deklaraci lidských práv z roku 1948, kterou pokládal za „za jeden z důležitých kroků na cestě k právnímu a společenskému řádu světového společenství“ (tamt. 295). Neboť v této deklaraci byly položeny morální základy, o které se měla opírat výstavba světového společenství, které se vyznačuje řádem místo zmatku, dialogem místo násilí. V této perspektivě se snažil papež ozřejmit, že ochrana lidských práv ze strany Spojených národů je nezbytným předpokladem pro rozvoj schopnosti samotné této organizace jednat tak, aby

podporovala a hájila mezinárodní bezpečnost.

Jenže prozíravá vize papeže Jana XIII., tzn. výhled na právně zakotvenou veřejnou autoritu ve službách lidských práv, svobody a míru, se ještě plně nerealizovala. Musíme registrovat častá váhání mezinárodního společenství při povinnosti dbát na lidská práva a prosazovat je. Tento závazek se týká všech základních práv a nesnese žádný svévolný výběr, který by s sebou přinášel formy diskriminace a nespravedlnosti. Současně jsme svědky toho, že se podporuje povážlivá propast mezi řadou nových „práv“, která jsou podporována ve vysoce technizovaných společenstvích, a mezi elementárními lidskými právy, která stále ještě nejsou dostatečně uplatňována především v nerozvinutých oblastech. Myslím např. na právo na obživu, na pitnou vodu, na přístřeší, na sebeurčení a nezávislost. Mír si žádá, aby tento rozestup byl krok za krokem překonáván a nakonec odstraněn.

K tomu je třeba učinit jednu poznámku: mezinárodní společenství, které vlastní od roku 1948 Chartu lidských práv, převážně opominulo trvat na povinnostech, které z toho vyplývají. Je tu skutečně povinnost vymezit ony oblasti, na které se musí práva omezit, aby se nedala přednost zvůli. Silnější uvědomění všeobecných lidských povinností bylo by pro věc míru velice užitečné, protože by se podpořila morální základna pro společně uznaný řád věcí, který nezávisí na vůli jednotlivce nebo skupiny.

Nový mezinárodně platný mravní řád

Presto dochází k tomu, že v uplynulých čtyřiceti letech navzdory mnoha těžkostem a otálení došlo k pozoruhodnému pokroku při uskutečňo-

My závidíme pastýřům, kteří o vánoční noci šli z polí do Betléma a viděli právě narozeného Ježíše. „Šťastní pastýři!“ říkáme. A přece jim nemáme co závidět, protože i my máme stejné štěstí. Tentýž Ježíš, kterého navštívili pastýři, se nachází ve svatostánku, a není nic milejšího, co bychom mu mohli prokázat, než jít a navštívit ho.

Sv. Don Bosko

vání ušlechtilé vize Jana XXIII. Skutečnost, že se státy takřka ve všech částech světa cítí vázány věnovat pozornost myšlence lidských práv, ukazuje, jak mocné jsou prostředky mravního přesvědčení a duchovní integrity. To byly síly, které se osvědčily jako rozhodující při mobilizaci svědomí, která stály u počátku nenásilné revoluce v roce 1989, události, jež zpečetila zhroucení evropského komunismu. I když deformace pojmu svobody – svoboda se chápe jako dovolení – nadále ohrožuje demokratický řád svobodných společností, je jisté významné, že v průběhu čtyřiceti let od zveřejnění *Pacem in terris* dosáhlo na zemi mnoho národů větší svobody, že se upevnily struktury dialogu a spolupráce mezi národy a že bylo významně omezeno celosvětové nebezpečí atomové války, které v době Jana XXIII. drastickým způsobem hrozilo.

V této souvislosti bych chtěl s pokornou vytrvalostí konstatovat, že se staletá nauka Církve o míru, chápaná podle definice sv. Augustina (*De civitate Dei* 19,13) jako „tranquilitas ordinis“, jako „pokoj řádu“, i ve světle prohloubení obsaženého v encyklice *Pacem in terris* osvědčila jako obzvláště významná pro dnešní svět, a to jak pro hlavy států, tak i pro prosté občany. Že v situaci dnešního světa panuje velký nepořádek, je konstatování, které snadno všichni sdílejí. Naskytá se následující otázka: Jaký druh řádu může nahradit tento nepořádek, aby se lidem dostalo možnosti žít ve větší svobodě, spravedlnosti a bezpeč-

V nebezpečném pásmu zabíjení

čí? Protože svět i přes svůj ne-
pořádek přece jen se v různých
oblastech (hospodářské, kultur-
ní a dokonce i politické) zabývá
tím, jak se „zorganizovat“, vyno-
řuje se další, neméně naléhavá
otázka: Jaké principy vyplývají
z vývoje této nové formy světo-
vého řádu?

Tyto dalekosáhlé okruhy
otázek ukazují, že problém řá-
du v celosvětových záležitostech,
což je i problém správně
chápaného míru, nemůže odhlí-
žet od kladení otázek, které jsou
spojeny s mravními principy. Ji-
nými slovy, i z tohoto zorného
úhlu se jeví jako jisté, že pro-
blematika míru je neoddelitelná
od otázky důstojnosti a práv
člověka. Přesně toto jsou trva-
le přítomné pravdy, kterým učí
Pacem in terris. Učiníme dobře,
jestliže si je o čtyřicátém výročí
připomeneme a zamyslíme se
nad nimi.

Není právě toto časový bod,
v němž všichni musí spolupra-
covat na výstavbě nové organi-
zační struktury celého lidstva,
aby byl zajištěn mír a svornost
mezi národy a aby se společně
podpořil všeobecný pokrok? Přito-
m je důležité odstraňovat nedo-
rozumění. Zde nelze spoléhat
na vytvoření nějakého velké-
ho globálního superstátu. Je
třeba spíše zdůraznit naléhavost
urychlit ty procesy, které jsou již
v běhu. Přitom je třeba jak na ná-
rodní, tak na mezinárodní úrovni
zodpovědět takřka univerzální
otázku o demokratických for-
mách výkonu politické autority
a rovněž tak otázku průhlednosti
a věrohodnosti na všech úrov-
ních veřejného života. V důvěře
v dobrotu, která je v srdci jedno-
ho každého z lidí, chtěl papež
Jan XXIII. toho využít a pozval
celý svět k této vznešené vizi
veřejného života a výkonu veřejné
moci. Moudře tlačil svět k tomu,
aby přesídlil ze stavu dosa-
vadního zmatku a vypracoval si
nové formy mezinárodního řá-
du, který by odpovídal lidské
důstojnosti.

(Dokončení příště)

Ptají se lidé naší moderní
společnosti ještě vůbec po pů-
vodu života a kdo ho stvořil?
Ptají se, kdo drží všechno ži-
vé ve svých rukou? Život je Bo-
ží stvoření. Žít je něco nádherné-
ho a drahocenného. Že se
něco samo ze sebe pohybuje,
že se rozvíjí ke zralosti, k plodu
a k dokonalosti, že je schopné
produkovat potomstvo svého
druhu, že něco životného je
krásné, silné a harmonické, jak-
o by si lidé ani neuvědomovali.
Zdá se jim to všechno samo-
zřejmé. Jen proto, že Bůh nás
obdarovává životem, můžeme
myslet a mluvit. Ovšem za své
jednání neseme odpovědnost
před Bohem. Proto se naskytá
otázka, zda smíme dělat všechno,
co na základě pokračujícího
rozvoje poznatků jsme schopni
udělat.

Dnes stojíme uprostřed ne-
bezpečného pásma, že se pro-
viníme proti maličkým
dětem, které se nacházejí
v raném stadiu svého
bytí, a to tím, že s nimi
manipulujeme a zba-
vujeme je života. Bůh je
povolal k existenci v ži-
votě. Nacházejí se v nej-
něžnějším jaru svého ži-
vota. My však diskutujeme
o jejich využitelnosti,
dovoluje si používat je
jako „surovinu“ a vy-
stavujeme je selekci na
„použitelné“ a „nepou-
žitelné“.

Každé z těchto malič-
kých dětí je jedinečnou
idejí Boží lásky. Zevše-
obecněný způsob mluvy je
označuje vědecky chlad-
ným termínem „embryo“.
Takové označení se už
u mnohých nijak nedotýká jejich
srdce. Proto také nemají nic proti
tomu, dát jim volnou cestu k nej-
různějšímu použití. A tak dochází
k tomu, že ve stylu naší plý-
tvající společnosti jsou nejmladší
lidé vysypáni nebo vyhozeni do
odpadu, jestliže jsou „přespočet-

ni“ nebo jako „použitelný mate-
riál“ ztratili svou cenu.

Nastala doba, abychom se
nad tím v posvátné vážnosti zdě-
sili: kolem nás se dali do práce
„odborníci“. Experimentátoři
v laboratořích, politici, podni-
katelé, firmy na výrobu ideologií
a falešní proroci pozemského
ráje mají na mušce maličké děti,
aby jejich osobní práva, která
Bůh odevzdal jen a jen jim,
prohlásili za neexistující a mohli
s nimi nakládat podle svého.
Za vědecky „seriózní“ a člověku
„vstřícnou“ maskou se skrývá
sebepráceňování, pýcha a cham-
tivost. Ve skutečnosti by chtěli
rozhodovat o životě a hrát si na
stvořitele. Nárokují si právo ur-
čovat, od kdy začíná člověk existo-
vat. Chtějí rozhodovat o tom,
kdo smí zůstat na živu a kdy má
někdo umřít nebo být usmrčen.
Slibují orgány jako náhradní dí-
ly, odstranění nemocí a děti jako

belský osten pýchy vzít sám do
ruky stvoření přírody a člověka
a „být jako Bůh“?

Všechny ty chytré pokusy
v oblasti lidské genetiky, klonová-
ní, prenatalní diagnostiky
„defektů“ a „vybíjení“ malič-
kých živoucích lidských bytostí
nevytvářejí ani jeden jediný pr-
vek stvoření. Nechtějí přijmou
pravdu, že počátkem vší moud-
rosti je bázeň před Bohem, našim
Pánem. Od něho pochází
všechno stvoření. Nechává bada-
tele najít to, co nacházejí, ale oni
se tím chlubí jako „svým“ vyná-
lezem. Přitom jen odhalili to, co
On už od věčnosti ve své moud-
rosti stvořil. Měli by být vděční
za jim darované poznání a vyu-
žívat je ke konání dobra ve svě-
tě, který je zraněný zlem, nemo-
cí a smrtí. Ale nikdy to nesmějí
dělat tím, že zabíjejí maličké,
bezmocné, postižené nebo kře-
ké stářím. Jejich motivaci nikdy
nesmí určovat ani ctižádosť,
pýcha po moci, úsilí o zisk,
hospodářská soutěž ani
ideologická přání.

„Nezabíješ člověka!“ ří-
ká Bůh, náš Pán. Život kaž-
dého člověka trvá od oka-
mžiku oplodnění až do chví-
le, ve které Bůh podle svého
rozhodnutí posílá anděla
smrti, aby ho povolal na
věčnost. Vina svobodného
rozhodnutí o odnětí života
nezávisí na velikosti, stáří,
rase, zdraví, „použitelnosti“
nebo na stupni postiže-
ní člověka. Každý, kdo s jas-
ným rozhodnutím ukončí
život člověka usmrcením,
sahá na nezadatelná práva
Božího plánu a proviňuje se
těžce proti životu svého bra-
tra nebo sestry.

Nikoliv poznání držitele mo-
ci může ospravedlnit naše jed-
nání, nýbrž naše pokorná od-
povědnost, kterou máme jako
tvorové před Stvořitelem všeho
stvořeného.

Z *Der Fels* 1/2003
přeložil Iš-

vystříženě podle vlastního návr-
hu. Zdůvodňují své jednání ná-
roky vědeckého bádání a spole-
čensko-politickou nutností. Aby
to všechno příkrášlili, pozveda-
jí moc svého vědění do oblas-
ti absolutní etické hodnoty. Ne-
skrývá se za tím prastarý d'á-

Bašta Pána Boha (3)

„Kostelník chce prostě žít, stejně jako kocour, a já už je nemůžu živit,“ směje se kněz.

„Lidé z Montbernage je nenechají vyhladovět!“ odpověděl Robert rychle. „Ale věřte mi, kostelník je zrádce. Je velmi nebezpečný.“

„A odkud to víš?“ vyzvídá Pruel s úsměvem.

„Je v poslední době často opilý a peníze na pití tahá od jakobínů, kteří mají u Joubertova mostu klub. Za ty peníze šmejdí po celém Montbernage. Lidé před ním zavírají dveře, když ho vidí přicházet.“

„Tak je to!“ říká farář zamyšleně. „Ale bylo by mi milejší, kdybys ty třešně nechal na stromě. Vezmi si je zase zpátky!“

„Zase zpátky?“ Robert hledí na kněze celý polekaný. „Ne, to neudělám!“

„Vezmi si je a sněz je doma. Tvoji sourozenci si na nich pochutnají.“

„My nepotřebujeme jíst třešně!“ brání se mladík důrazně. „Ostatně maminka by mi hezky vyčinila, kdybych to přijal.“

„Tak dobře. Zanes je matce Fermierové. Ta stará žena z toho bude mít radost. A řekni jí, že přijdu hned, jen co se setmí, a přinesu jí Tělo Páně.“

„Ovšem, matka Fermierová bude mít z třešňů radost,“ odpovídá mladík váhavě.

„Ano, a pak zajdi k sedlákovi Pasquierovi a řekni mu, že zítra ráno ve čtyři hodiny budu mít mši svatou ve stodole. Můžeš o tom říct ostatním ministrantům. Ale kostelník se o tom nesmí dovědět. Asi bude přece jen dobré, když se budeme mít před ním na pozoru.“

„Jistě, pane faráři!“ odpověděl Robert energicky. „A o to ostatní se postarám. Při mši svatě nebude nikdo chybět!“

„Tak se měj dobře, Roberte!“ říká farář.

Robert se ještě chvíli dívá nerozhodně na koš s třešněmi a pak na kněze. Rozhlédne se po

chudé světničce, až náhle objeví kdesi velký hrnec. Skočí k němu jako kočka. Oběma rukama nabere třešně, dříve než mu v tom farář může zabránit.

„Dobrou chuť, pane faráři!“ volá spokojeně a už je u dveří. „Pro matku Fermierovou je tu ještě dost!“ Ale pak už velkými skoky spěchá po chodech.

„Tak nám nezbyvá, než abychom je snědli! Pomozte mi při tom!“ směje se otec Pruel a Coudrin, jáhen, se nedá dlouho pobízet.

„Máte v Montbernage dobré třešně!“ říká spokojeně.

„Ano, dobré třešně i dobré lidi!“ odpoví farář vesele. „No řekněte sám, mohu je nechat na holičkách?“

Jáhen Courdin stiskne faráři beze slova ruku.

Ve stejnou hodinu stojí ve farní budově kostelník Claude Pascal před knězem spřísežencem Jacquesem Dodainem, bývalým lazaristou.

„Jak vám říkám, důstojnosti! Ten darebák zplundroval půl stromu. To si nesmíte nechat líbit! To nesmíte! Ta lůza vám ukradne střechu nad hlavou, když to tak půjde dál.“

Ale ať mluví kostelník jakkoliv vzrušeně, zdá se, že farář ani neposlouchá. Sedí ve velkém křesle a hlavu má skrytou v dlaních.

„Na vaši mši nikdo nepřijde!“ pokračuje kostelník. A to všechno kvůli tomu, že Pruel se tu stále ještě potuluje. Ví přesně, že stará paní Fermierová dostává od něho přijímání. A mnozí jiní to dělají také tak. Vyslídil jsem, kde se Pruel v Montbernage zdržuje. Stačí vaše slovo, a bude odtud vykázan. Pak budete mít v Montbernage klid, dříve ne!“

„Nebudu mít vůbec nikdy klid!“ vzdechne kněz tiše.

„Dělejte, ať máte Pruela z krku!“ popouzí kostelník dále. „Anebo řekněte jedno slovo, a já se postarám, aby vám nikdy nepřišel do cesty.“

Tu se kněz napřímil, podíval se zděšeně na kostelníka a řekl: „Ne, ne, to nikdy! Poslouchejte, Pruelovi se nesmí nic stát!“ – „Vy se chcete zastávat někoho, kdo odmítl přísahu?“ supí rozzlobený kostelník.

„Nesmí se mu nic stát, slyšel jste?“ opakuje Dodain celý rozčesáný. „Pak, ve jménu Božím! Komu není rady, tomu není pomoci!“ Claude Pascal popadne svou čepici a vyjde bez pozdravu z místnosti. „A já ho přece zlikviduju,“ bručí si zlostně sám pro sebe. Pak jde setmělými ulicemi Montbernage k Joubertovu mostu, aniž by zpozoroval, že ho sleduje mladík jako stín.

Robert Bernard je na svém místě.

Kněz Dodain však opět upadl do hlubokých a temných myš-

lenek. „Já jsem chtěl, já jsem nechtěl přísahat!“ povzdechl náhle. Těžký žal spočívá na jeho bedře, vystrašené tváří.

Již více než půl hodiny leží Robert Bernard na svém lůžku. Ale proti obyčejí nemůže usnout. Stále musí myslet na kostelníka, kterého sledoval až ke klubu jakobínů. Tam uvnitř mluvil Pascal s několika zhýrale vyhlížejícími kumpány. To viděl mládenec přes okno zcela zřetelně. Bohužel, slyšet nemohl nic. Ale nic dobrého to jistě nebylo. Rudí holomci se potutelně smáli, jako by spolu umlouvali nějaký odporný plán.

Náhle mladík pocítil horko u srdce. Nechce farář Pruel zahnout v noci svatý pokrm paní Fermierové? A co když ti výrostci...? Ne, to se nesmí stát.

Jediným pohybem je Robert na nohou. Štouchne do boku Filipa, svého bratra, který spí vedle. „Ty, vstávej!“ A zatím co ten druhý si ospale protírá oči, šeptá mu kvapně: „Já musím pryč, je to naléhavé. Je to otázka života a smrti. Řekni to mamince, kdyby mě hledala!“

„No dobře!“ vzdechne Filip. „Života a smrti. To se maminka jistě uklidní!“ Pak se otočí na druhou stranu a spí dál.

Za několik minut někdo silně buší na domovní dveře u Cassandra, obchodníka s kůžemi. Když ten udiveně otevře dveře, vtrhne dovnitř mladík s rozčuchanými černými vlasy. Běžel tak rychle, že stále nemůže popadnout dech.

„To jsi ty, Roberte?“ ptá se obchodník překvapeně. „Už jsem myslel, že je to domovní prohlídka. Co tu chceš tak pozdě? Už dávno patříš do postele.“

„Pane Cassandre,“ vyrazí mladík chvatně, „vy jste přece nejsilnější muž v Montbernage?“

„No když si myslíš, cha, cha, cha!“ směje se obchodník.

„Tak si vezte sako a jdeme! Je to nutné!“

(Pokračování)

DIECÉZE KRÁLOVÉHRADECKÁ – Koclířov u Svitav: Ve čtvrtek 30. 1. 2003 začíná třídní seminář o Svaté zemi – Izraeli. Vede P. Pavel Dokládál a Šajke Richter z Tel-Avivu. Ukončení 2. 2. obědem. Cena 750 Kč s plnou penzí. ● **Koclířov u Svitav:** Mariánská sobota 1. 2. 2003. Hlavní host – opat želivský, J. M. Bronislav Ignác Kramár, O.Praem. Zahájení v 10.00 hod. 2. část novény „Díkúvzdání Fatimy“ v rámci Středoevropských katolických dnů 2003–2004.

ARCIDIECÉZE OLOMOUCKÁ – Rožnov p. Radhoštěm: Pondělí 3. 2. 2003 v 16.00 hod. ve farním kostele – mariánské setkání Fatimského apoštolátu, vede P. Pavel Dokládál. ● **Valašské Meziříčí:** 11. 2. 2003 v 16.00 hod. oblastní setkání Fatimského apoštolátu.

Lipový kříž – Společnost pro kulturní identitu ve spolupráci s pražskou pobočkou Unie křesťanských pedagogů Vás zve na přednášku **Ph.Dr. Radomíra Malého ČESKÝ A SLOVENSKÝ KATOLICISMUS V MODERNÍCH DĚJINÁCH**, která se bude konat v úterý 4. února 2003 v 18 hod. v kavárně Křesťanského domova mládeže u sv. Ludmily, Francouzská 1, Praha 2. V rámci tohoto filosoficko-teologického cyklu budou další přednášky vždy první úterý v měsíci tamtéž.

XXII. pěší pout' z Levého Hradce a III. z Velkého Meziříčí, Znojma a Víru na Velehrad L. P. 2003

Poutě letos spojí sv. Vojtěcha se sv. Prokopem (Sázava), sv. Janem Nepomuckým (Zelená Hora u Žďáru) a se sv. Cyrilem a Metodějem. Následuje téma pouti, rozpis etap a kontakty. Úmysl: modlitba za plenární sněm katolické církve. Během pouti: Radostný růženec – na úmysl našich otců biskupů, za potřeby církve v České republice, za farnosti, jimiž procházíme, za nová kněžská povolání. Růženec světla – za pokoj a dobro ve světě, za mír, jednotu křesťanů a všech lidí dobré vůle. Bolestný růženec – na úmysl všech poutníků, za jejich potřeby a potřeby jejich blízkých a všech, kteří se jakýmkoli způsobem pouti zúčastní. Poledne: Anděl Páně. Odpoledne: Slavný růženec – na úmysl Svatého otce Jana Pavla II., za potřeby celé univerzální církve.

Sobota 22. února – I. etapa: Levý Hradec – Praha – Chodov – 25 km. (Odjezd vlakem z Prahy Masarykova nádraží do st. Roztoky-Žalov v 8.40 – příjezd v 8.59 hod., pak pěšky nahoru na hradiště po turist. značce.) Levý Hradec – Roztoky (přívoz) – Trója – Stromovka – Holešovice – Florenc – Sv. Prokop – Orionka – Vršovice (sv. Mikuláš a sv. Václav) – Bohdalec – Chodov. Mše sv. na Levém Hradci v 9.30, pak odchod, spí se na zemi v mírně vytopeném sále na faře v Chodově (spacáky s sebou, budou z Levého Hradce odvezeny autem na faru Chodov), případně v Křesťanském centru nebo i po rodinách (bude-li nás více).

Neděle 23. února – II. etapa: Chodov – Říčany – Mnichovice – 23 km. Chodov – Milíčovský les – Křeslice – Pitkovice – Benice – Lipany – Říčany – Světlé – Všestary – Mnichovice. Mše sv. v Říčanech ve 12.00 hod., pak přestávka na oběd, z Mnichovic zpět do Prahy vlakem a auty.

Sobota 22. března – III. etapa: Mnichovice – Ondřejov – Sázava – 21 km. (Odjezd vlakem z Prahy hl.n. 7.11 nebo z Vršovic 7.15 do Mnichovic – 7.51 hod.) Mnichovice – Ondřejov – Hradové Střimelice – Stříbrná Skalice – Pyskočely – Černé Budy – Sázava (zde prohlídka kostela a mše sv. ke svátku sv. Prokopa cca v 14.30 hod.). Po mši sv. se pokračuje částí příští etapy do některé blízké zastávky vlaku do cca 18.00 hod., kde se za měsíc naváže).

Sobota 26. dubna – IV. etapa: Sázava – Zruč n. Sáz. – 32 km. (Odjezd vlakem z Prahy hl.n. 7.11 nebo z Vršovic 7.15 do Čerčan, odtud přípoj do Sázavy 8.10 – Sázava 8.49 hod.). Na zahájení mše sv. na Sázavě spolu s poutníky, kteří přijedou z Moravy (cca v 9.00 hod.), pak se popojede vlakem na místo, kde jsme před měsícem skončili, a pokračuje se na Zruč nad Sázavou.

Sobota 24. května – V. etapa: Zruč n. Sáz. – Světlá n. Sáz. – 30 km.

Sobota 14. června – VI. etapa: Světlá n. Sáz. – Přibyslav – 29 km.

Sobota 12. července – VII. etapa: Přibyslav – Žďár n. Sáz. – Zelená Hora – 28 km. Na Zelené Hoře by byla po příchodu sloužena pro poutníky mše sv. východního obřadu.

Pondělí 18. srpna – VIII. etapa: Zelená Hora – Žďár n. Sáz. – Velké Meziříčí – 32 km; nebo Vranov nad Dyjí – Znojmo; nebo Radešinská Svratka – Vítochov – Vír.

Úterý 19. srpna – IX. etapa: Velké Meziříčí (6.30) – Tišnov – 33 km; nebo Znojmo (6.30) – Miroslav; nebo Vír (6.30) – Boskovic; případně i z jiných míst.

Středa 20. srpna – X. etapa: Tišnov (6.30 hod.) – Vranov u Brna – Křtiny – 33 km; nebo Miroslav (6.30) – Blučina; nebo Boskovic (6.30) – Sloup – Ruprechtov.

Čtvrtek 21. srpna – XI. etapa: Křtiny (6.30) – Milonice – 33 km; nebo Blučina (6.30) – Žarošice; nebo Ruprechtov (6.30) – Milonice.

Pátek 22. srpna – XII. etapa: Milonice (6.30) – sv. Klimentek – Buchlovice – 28 km; nebo Žarošice (6.30) – sv. Klimentek – Buchlovice.

Sobota 23. srpna – XIII. etapa: Buchlovice – Velehrad – 6 km (mše sv. ve 12.00 hod.). V Buchlovicích je v 8.00 sraz s poutníky, kteří přijedou autobusy a vezmou pak pěšáky domů.

Celkem z Levého Hradce na Velehrad: 339 km, ze Zelené Hory na Velehrad 165 km, ze Znojma a z Víru 134 km.

Kontakty na západní „proud“ poutníků: Marie Doležalová, 732 572 319 (mobil) nebo pevná linka 272 911 693; Libor Gottfried, 605 718 128, e-mail: l.gottfried@seznam.cz; František Reichel, 602 614 332, e-mail: agjilove@mbox.vol.cz

Kontakty na organizátory dalších proudů: Fara Velké Meziříčí, 566 522 101, 608 814 345, e-mail: dekanstvium@horacko.com, www.dekanstvium.horacko.com; Ján L. Kinc (proud z Víru): 516 463 315, 606 948 970, e-mail: kinc@biskupstvi.cz; Fara Vranov nad Dyjí, 515 296 384, e-mail: vranov@fatym.com, www.fatym.com; Fara Znojmo, 515 224 694.

Liturgická čtení

Neděle 26. 1. – 3. neděle v mezidobí

1. čt.: Jon 3,1-5.10

Ž 25(24),4-5ab.6+7bc.8-9

Odp.: 4b (*Ukaž mi své cesty, Hospodine!*)

2. čt.: 1 Kor 7,29-31

Ev.: Mk 1,14-20

Čtvrtek 30. 1. – ferie

1. čt.: Žid 10,19-25

Ž 24(23),1-2.3-4ab.5-6

Odp.: srov. 6 (*To je pokolení těch, kdo hledají tvou tvář, Hospodine!*)

Ev.: Mk 4,21-25

Pondělí 27. 1. – nez. pam. sv. Anděly

Mericiových

1. čt.: Žid 9,15.24-28

Ž 98(97),1.2-3ab.3cd-4.5-6

Odp.: 1a (*Zpívejte Hospodinu píseň novou, neboť učinil podivuhodné věci.*)

Ev.: Mk 3,22-30

Pátek 31. 1. – památka sv. Jana Boska

1. čt.: Žid 10,32-39

Ž 37(36),3-4.5-6.23-24.39-40

Odp.: 39a (*Spravedlivým přichází spása od Hospodina.*)

Ev.: Mk 4,26-34

Úterý 28. 1. – památka sv. Tomáše

Akvinského

1. čt.: Žid 10,1-10

Ž 40(39),2+4ab.7-8a.10.11

Odp.: srov. 8a+9a (*Hle, přicházím, Pane, splnit tvou vůli.*)

Ev.: Mk 3,31-35

Sobota 1. 2. – nez. sobotní pam. P. Marie

1. čt.: Žid 11,1-2.8-19

Lk 1,69-70.71-72.73-75

Odp.: 68 (*Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil svůj lid.*)

Ev.: Mk 4,35-41

Středa 29. 1. – ferie

1. čt.: Žid 10,11-18

Ž 110(109),1.2.3.4

Odp.: 4bc (*Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova!*)

Ev.: Mk 4,1-20

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	26. 1.	27. 1.	28. 1.	29. 1.	30. 1.	31. 1.	1. 2.
Antifona	1028	1044	1734	1075	1091	1722	1666
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	1029	1045	1734	1076	1091	1723	1666
Antifony	1030	1046	1062	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	1062	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1735	1079	1095	1724	1668
Antifona k Zach. kantiku	690	1049	1292	1080	1095	1724	1669
Prosby	1033	1049	1724	1080	1095	1724	1655
Záv. modlitba	690	1291	1292	1080	1096	1293	1656
Modlitba během dne:							
Hymnus	1034	1050	1066	1081	1096	1112	1127
Antifony	1035	1051	1066	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1069	1084	1100	1115	1130
Záv. modlitba	690	1054	1069	1084	1100	1116	1131
Nešpory:							
Hymnus	1024	1039	1055	1736	1085	1101	1727
Antifony	1025	1040	1056	1071	1086	1102	1118
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1087	1102	1118
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1059	1737	1089	1105	1730
Ant. ke kant. P. M.	689	690	1059	1292	1090	1105	1731
Prosby	1028	1043	1059	1731	1090	1105	1731
Záv. modlitba	690	690	1291	1292	1090	1106	1293
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

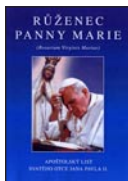
Malice cyrilometodějská s. r. o. nabízí...

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Malice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24,
771 11 Olomouc 1; e-mail: knihy@malicecm.cz,
tel.: 585 500 431, fax: 585 222 803

Jan Pavel II.: RŮŽENEC PANNY MARIE

Český překlad apoštolského listu Sv. otce ze dne 16. října 2002 Rosarium Virginis Mariae. V úvodu konstatuje, že na počátku třetího tisíciletí je obzvlášť naléhavá potřeba prosit Boha za mír a obdobně i za rodinu, buňku společnosti, stále více ohrožovanou v rovině ideologické i praktické. První kapitola je věnována rozjímání o Kristu s Marií, druhá kapitola tajemství Krista a Marie. Zde předkládá Sv. otec jako vhodné doplnění dosavadních tajemství k rozvinutí christologického rozměru růžence nová tajemství světla. Ve třetí kapitole „Pro mě žít je Kristus“ nám Sv. otec poskytuje formou úvah cenné rady pro praxi života s modlitbou růžence.

Malice cyrilometodějská s. r. o.,
brož., A5, 40 stran, 25 Kč

František Mráček: RŮŽENEC PANNY MARIE

Úvahy k jednotlivým tajemstvím růžence (včetně tajemství světla), doplněné bohatým obrazovým materiálem. Ke každému desátku je uveřejněn popis prostředí, v němž se událost stala, úvaha a meditace.

Věrité, váz., křídový papír, 226x140 mm,
176 stran, 176 Kč

Ctírad Václav Pospíšil: TEOLOGIE SLUŽBY

Knihy určená především pro ty, kdo se věnují křesťanské charitě či diakonii, ale rozhodně nejen pro ně. V první části nás autor seznamuje s předpoklady teologie služby, druhý oddíl se zabývá problematikou solidarity s potřebným člověkem v mimokřesťanském prostředí a posléze dějinným přehledem křesťanského charitního

díla. Třetí část se zabývá některé aspekty služby skrze základní tajemství víry. Čtenář je tak uváděn do teologické hloubky tajemství charitního díla.

Karmelitánské nakladatelství,
brož., zúž. A5, 216 stran, 199 Kč

Paolo Giglioni: SVÁTOSTI KRISTA A CÍRKVE

Jednoduché uvedení do svátostí, které sepsal docent papežské Urbanovy univerzity a uznávaný liturgista Paolo Giglioni. Knihu uzavírá stručné, ale obsažné pojednání o svátostinách. Vychází s církevním schválením.

Karmelitánské nakladatelství,
kož. vaz., zúž. A5, 184 stran, 110 Kč

Josef Doubrava: MOZAIKA MOUDROSTI

Postřehy a úvahy dospívajících lidí o víře s krátkými dovětky autora, katolického kněze.

Cesta, brož., 160x115 mm, 152 stran, 59 Kč

Jiří Mikulášek: STŘÍBRNÉ VTEŘINY

Krátké příběhy generálního vikáře brněnské diecéze, jimiž chce předat radost a povzbudit k objevování „stříbrných vteřin“ v životě každého člověka. Stříbrnými vteřinami se rozumí drobné životní zážitky, kterými nám Bůh objasňuje tajemství svého království. Dotisk prvního vydání.

Cesta, brož., 160x115 mm,
84 stran, 55 Kč

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

Malice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1